

"DRAUGAS"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS,
IŠEINAS KAS
ČETVERGAS
MIESTE
WILKES-BARRE, PENNA.,
314 E. MARKET ST.
KAINA METAMS:
Suvenyriose Valstyje . . . \$2.00
la Kanadą ir kitas šalis . . . \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ATSKYRIMU.
Reklamuojami siūlo antrai:
REV. A. KAUPAS,
64 Church St., Pittston, Pa.
Piguose siūlo ir su visais reikaisiais reiki
laikyti šio adresu:
"DRAUGAS",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

DRAUGAS

KATALIKU LAIKRAŠTIS.

Lithuanian Newspaper
"DRAUGAS",
(THE FRIEND)
Official Organ of the Lithuanian Roman
Catholic Alliance of America.
PUBLISHED EVERY THURSDAY,
314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States . . . \$2.00
Canada and other Parts . . . \$3.00
Advertising Rates on Application.
All Communications and Money Orders
must be addressed to:
"DRAUGAS",
314 E. MARKET STREET,
Wilkes-Barre, Pa.

Organas Susivienijimo Lietuvių Rymo-Katalikų Amerikoje.

No. 38.

WILKES-BARRE, PA., 24 D. RUGPIUČIO (AUGUST) 1911 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21ST, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897.

Metai III.

Dvyliktoji Nedėlia po Sekminių.

Lekcija. — II. Kor. III. 4
—9. Broliai: Turime Dievui
je tokia viltį per Kristų: Ne
kad būtume išgalinėjami
ka nors dūmėti patį iš sa-
vęs, kaip iš savęs, bet mu-
sų išgalėjimas yra iš Dievo.
Kursai ir padarė mus pato-
giais tarnais Naujojo Ista-
tymo ne raide*), bet Dvasia,
nes raidė užmuša, o Dvasia
atgaivina. O jei tarnavimas
išreikštas mirties raide, ant
akmenų buvo šlovėje taip
kad Izraeliaus sūnys nega-
lėjo žiūrėti į Mozės veidą
dėl jo veido skaistumo, ku-
ris išnyksta. Kaipgi neda-
giaus bus šlovėje tarnavi-
mas Dvasios? Nes jei tarna-
vimas prapulties turi šlovę,
toli daugiau gausingą turi
šlovę tarnavimas teisybei.

Evangelija. — Luk. X. 23
—37. — Anuomet tarė Jezus
mokiniais: Palaimintos
akys, kurios regi, ką jūs re-
gite. Nes sakau jums, kad
daug pranašų ir karalių gei-
dė regėti, ką jūs regite, o
neregėjo: ir girdėti, ką jūs
girdite, o negirdėjo. Ir šit
kažin kuris įstatyme atsisto-
jo, gundydamas jį, o tar-
damas: Mokytojaun, ką
darysi iš galios, ką darysi
iš galios? O jis tarė jam: kas
yra parašyta įstatyme kaip
skaitai? O jis atsakydamas,
tarė: Mylėsi Viešpatį Dievą
tavo iš visos tavo širdies, ir
iš visos tavo sielos, ir iš visos
tavo galės, ir iš visos tavo
minties, o tavo artimą kaip
patį save. Ir tarė jam: Gerai
atsakei: taip daryk ir gyvė-
si. O jis, norėdamas pats
nusitesinti, tarė Jezui: O
kas-gi yra mano artimas? Ir
iš klausęs Jezus, tarė: Ne-
kuris žmogus ejo iš Jeru-
zomos Jerikon ir susitikio su
galvažudžiais, kurie tat api-
plėšė jį ir sužeidė nuėjo, pa-
likę pusgyvį. Ir tikos, kad
kažin koks kunigas ejo tuo
pačiu keliu, o pamatęs jį,
praėjo. Taipos ir Levita, bū-
damas pagal vietas, ir regė-
damas jį, praėjo. O važi-
damas kažin koks Samarita-
nas, priėjo šalia jo: ir pama-
tęs jį, yra pakrutintas mi-
niširdyste. O priasiartinęs,
aprišo jam žaizdas, užpylęs
alyvos ir vyno. O pasodinęs
jį ant savo galvijo, vedė gas-
padon ir rūpinos juo. O at-
rytojaus, išėmė du skatikus,
ir padavė ūkininkui, ir tarė:
Rūpinkis juo, o kanors išlei-
si daugiau, aš pagrižęs ati-
duosiu tau. Kurs iš šitų trijų
rodos tau artimų anam kurs
susitikio su galvažudžiais? O
jis tarė: kurs susimylėjo an-
tį jo. Ir tarė jam Jezus: Eik-
gi, ir tu daryk taipos.

*) Ne raide — netikrai su-

"TAI DARYK, O GY- VĖSI."

Dieve duok, kad krikš-
čionis tankiai ir rimtai klaus-
tų Išganytojo "Mokytojaun,
ką darydamas apturėsiu
amžiną gyvenimą?" Svar-
bus klausimas, padarytas
Rašto Žinovo Viešpačiui Jė-
zui, pritaikomas yra kiek-
vienam dangaus karaliū-
trokštančiam. "Istatyme
kas yra parašyta? Kaip
skaitai?" paklausė Išgany-
tojas. "Mylėsi Viešpatį ta-
vo Dievą iš visos tavo šir-
dies, ir iš visos tavo dušios,
ir iš visų tavo jėgų, ir iš vi-
sos tavo minties, ir tavo ar-
tymą, kaip patį save. Tai
daryk, o gyvėsi". Šioje tru-
mėje sutraukoje yra išskai-
tytos mūsų priedermės link
Dievo ir mūsų artymo: tuose
dviejuose įsakymuose talpi-
nasi visos Istatymas ir Pra-
našai. Tad jei nemylėsimė
tikrai Dievą ir artymo, nes-
tikėsimė apturėti amžinąjį
gyvenimą. Dievą mylėti yra
pirmas didžiausias įsaky-
mas. Mylėti artymą yra kita
butina priedermė mums
Dievo uždėta.

Mums reik parodyti Die-
vo meilę, duodant Jam savo
širdyse pirmąją vietą ir myl-
int Jį daugiau už viską;
viską kitą reik mylėti Jame
ir dėl Jo, kad tikrai Dievą
mylėti reik atsižadėti kiek-
vieno prie nuodėmės prisiri-
šimo. Nuodėmė yra didžiau-
sias Dievo Majestoto įzeidi-
mas, kas atkaklaid Dievo įsa-
kymus laužo ar gal sakyti,
kad Jis Dievą myli. Dievo
įsakymams paklusnumas
yra tai tikriausias Dievo
meilės priparodymas. Kaip
gal tie krikščionys įtikinti
save, kad jie Dievą myli, jei
jiems malda yra nuobodi ir
tikėjimo priedermės sun-
kios?

Dievo meilė iš visos šir-
dies būtina talpina savyje
troškimą su Juomi būti, pil-
nai Juomi pasitikėti ir vi-
siškai ant Jo visos valios ir A-
pveizdos atsidėti. Ir jei šitoki
savo dvasios stovį galime
darbais patvirtinti, tai gali-
me sau pasakyti, kad mylime
Dievą iš visos savo širdies.
Bet, ženklų silpnos ir neto-
bulos meilės, yra tas, jei mes
nekantraujame, mummame,
nešdami tuos kryžius, kurie
mums ištinka. Kas nors atsi-
tinka, tai vis esti iš Dievo
daleidimo ir dėl didesnio
mūsų labo. Musų prigimimo
ištvirkimas yra taip didelis,
kad nuolat mums grėsia pa-
vojus būti įtrauktai į pra-
gaištingus svieto žabangus;
Dievas, tad, siunčia mums
vargus, kad mūsų širdis ati-
trauktų nuo žemiškųjų daik-
tų ir atiduotų Jam, Kurs yra
kelias, tiesa ir gyvenimas.
Jei tikrai Dievą mylime, tai
norėsime būti išristais ir bu-
ti su Kristumi. Svetas ir jo-
jo rustybė nežavės mūsų;

mirtis, vietoje mus baidyti,
bus troškima ir mes nuolat
ilgėsimesi dangaus, kur
Dievą regėdami busime to-
bulai laimingi.

Prie Dievo meilės tur ar-
tymo meilę — jungties, nes
mums Išganytojas užtikrina,
jog tasai yra antras didysis
įsakymas. Ta priedermė
taip yra didelė, kad jeigu
artymo tikrai nemylėsimė,
tai busime veidmainiai ir iš-
baltyti rasklai. Kas nemyli
savo brolio, kurį mato, kaip
gal mylėti Dievą, kurio ne-
mato? Artymo meilė yra
ženklų Dievo meilės mumi-
se. Yra reikalaujama mylėti
savo artymą, kaip patį sa-
vę. Musų savybė yra aiš-
ki; mes netik save mylime
bet, rasi, ir per daug. Mylė-
kime artymą kaip save: pa-
gal savo išgalėjimą jį gelbė-
kime: guodokime jo asmenį,
savastį ir vardą, ir kaip mes
savo kalčių atleidimo tiki-
mės, taip ir mes atleiskime
prasikaltusiems. "Is to žmo-
nės pažįs, jog esate mano
mokytiniai, jei mylėsite vie-
nas kitą".

Katalikiškos Žinios.

Šv. Tėvas pasitaisė.

Pijus X — visai pasitaisė iš
ligos, kuri turėjo jį pagul-
džiusi ant lovos beveik visą
savaitę. Praeitą četvergą
jau galėjo sėsti prie biuro ir
atlikti reikalus. Visas
pasaulis meldėsi už šv. Tėvo
sveikatą.

Sėda (Telšių apskr.)
7 liepos šiemet iš Sėdos ap-
lankė Žemaičių Kalvariją
labai skaitlinga ir graži kom-
panija. Taip gražios proce-
cijos, kaip kad padarė Sėdos
maldininkai Kalvarijon,
niekas iš sėdiškių savo amžy-
je dar nebuvo regėjęs. Ypa-
čiai visiems ir akis krito mer-
gaičių būrelis, tautiškaus rū-
bais apsitaisiusių. Už kom-
panijos sutaisymą žmonės
nuoširdžiai padėką yra kalti
augštai gerbiamajam deko-
nui kun. dr. K. Geniui.

**Kunigų permainingos Že-
maičių vyskupijoje.** Kun.
Jonas Alekna iš Subačiaus ir
Debeikius, kun. Vaitiekus
iš Rietavo ir Radviliškį,
kun. Ivanauskas iš Anykš-
čių ir Vadoklius, Panevėžio
kam. kun. Cirankevičius per
sikėliai Vilniaus vyskupiją,
Plungės kam. kun. Šufins-
kas paliuosuos tas nuo užima-
mos vietos.

Paskirti naujai pašvęsti
kunigai: Gedvila ir Liepoja,
Keravičius ir Iukštą, Butri-
mas ir Rietava, Žadeikis ir
Pumpėnus, Šinkunas ir A-
nykščius, Stonis ir Subačių,
Povlanis ir Plungę, Remia-
žas ir Girdiškį, Skirgaila ir
Pabaiską, Lovčikas ir Druk-
šius, Sonda ir Saločius, Jusis
ir Pajevnį, Kazakevičius ir

Kurklius, Tvarjanavičius ir
Viešintus, Gaidys ir Gaure.
† Mirė kunigai: 26 biržė-
lio Kražių altarista kun. Ti-
tas Gedvila, 29 birželio Ei-
girdžių fil. Juozapas Rimke-
vičius.

Kolumbo Karjygių skaičius auga.

Paskutiniame seime drau-
gijos "Knights of Colum-
bus" Detroit pasirodė, jog
narių esama 263 tūkstan-
čiai. Turtas išneša pusket-
vinto milijono dolerių.

Katalikų indijonų seimas.

Crow's Hill'e susirinko
šeši tūkstančiai indijonų ka-
talikų iš North Dakota,
South Dakota ir Montana
ir svarstė bendrus reikalus.
Daugiausiai buvo svarsty-
mų apie tai, kaip praplati-
nus katalikų tikėjimą tarp
indijonų ir užlaikus tą tikė-
jimą tarp indijonų katalikų.

Kardinolas Moran numirė.

Sydney, Australijoje, nu-
mirė kardinolas Moran. Bu-
vo jis pirmutiniu kardinolu
iš tolimos šalies. Gimė Ir-
landijoje ir buvo visados
karštu Žaliosios Salos savy-
valdos užtarytoju. Jo ipė-
diniui paskirtas buvusias jo
pagelbininkas vyskupas Ke-
lly.

Ypatinga klaida privedė žy- dą prie katalikų tikėjimo.

Pirm poros metų į Vati-
kaną atvyko profesorius žy-
das su rekomenduojančiu
laišku, kuriame tečiau nebu-
vo paminėta, jog profesori-
us yra žydas. Svečias pa-
prašė ir gavo leidimą iškla-
syti mišių, kurias popiežius
turėjo laikyti ant rytojaus.
Per mišias profesorius ma-
tė, kaip kiti ejo prie Komu-
nijos. Nuėjo ir jisai. Dabar
atėjo žinia, jog tas žydas
priėmė katalikų tikėjimą.
Eidamas prie Komunijos,
žydas nežinojo, kas tai yra.
Gal ypatinga malonė Šv. Sa-
kramento, kurį profesorius
priėmė per klaidą, ir prive-
dė jį prie tikrojo tikėjimo.

Iš Lietuvos.

Kietaviškės (Trakų ap.).
Šioji parapija nedidelė. Baž-
nyčia medinė, maža, pasta-
tyta pono Pocejaus 1676 m.
Bažnytkaimis taipgi mažas.
Yra dvi sankrovėli, bet tai-
pogi ir dvi aludė su monopo-
liu.

Seniau užtekavo tik mo-
nopolio, bet paskiau inkurta
aludė — išpradžiū viena,
o pernai ir kita. Kaip-kurie
parapijonis kas šventadie-
nis, kaip-ne-kaip išklausė
Mišių, prasėdi ligi sutemos
karčemoje, o kaip-kada ir
susipeša.

Šiemet Kietaviškės gavo
naują darbų kleboną, gar-

kun. Kajetoną Čeponą, ku-
ris dabar uoliai ragina žmo-
nes prie blaivybės. Daugu-
mas, ačiu Dievui, paklausė
kunigo balso.

Rengiama statyti taipogi
naują mūrą bažnyčią. Šiais
metais parapijonis privežė
kinį gražių tautos dainelių,
sė jų pamatams visai bažny-
čiai, o taipogi surinko jau
nemaža pinigų.

Plytos jau gaminamos.
Jas deginti parapija nusipir-
ko miško.

Nuo 23 ligi 29 birželio
Kietaviškės buvo iš Kauno
"Saulės" kinematografas.

Rodė V. Jezaus gyvenimą,
Jo Kančią, stebuklus, šv.
Genovaitės paveikslus ir
daugel kitokių. Žmonėms
padaryta didis išpindis.

Kinematografo vedėjai
paukojo 16 rub. rengiama-
jai čia statyti bažnyčiai.

Liduokiai (Ukmerg. ap.).

Ilgai, ilgai teko šio miestelio
ir jo apylinkių žmonėms
vargti be savosios mokyklos.
Norintiems pamokyti savo
vaikelius prisieidavo vežioti
juos į kitas tolimas, tai į Že-
maitkiemio liaudies mokyk-
lą, tai kitur.

Bet jau dabar liduokie-
čiai nustojo to vargo, ir čia
neseniai inkurta nauja mo-
kykla, ir čia jau inkurtas
tas seniai pageidaujamas
švityrus. Na Dieve padėk
mums jaunuosius skinti sau
per mokslo šviesos, doros
kelia!...

Vidiškiai (Ukmergės ap.).

Liepos 3 d. buvo čia pirmą
sykį lietuvių vakaras. Vie-
tinių artistai-mėgėjai vaidi-
no porą komedijų, butent:
"Pirmasai degindinys" ir
"Kurčias žentas". Vaidini-
mas nekaip pasisekė, taip
kad ir iš tarpo svečių po
nusileidimo uždangalo gir-
dėtis buvo balsai, kad nėra
už ką ir ploti... Ir plojo-gi
visai maža. Antroji gi kome-
dija kiek geriau pavyko.

Pagaliaus dar vietinis cho-
ras padainavo keletą lietu-
viškų dainų. Buvo ir šokiai
ir skrajojamoji krasta. To-
liaus-gi labai sunku yra už-
tylėti, kad tvarka per vaka-
rą buvo jau nepavyzdinga.
Kai-kurie iš svečių kimšosi
ne į savas vietas. Per tai šie
turėjo barti su tvarkda-
riais ir ardyti ramumą. Ki-
ti-gi per vaidinimą tai ne
vietoje už kitų akių stovėda-
mi, tai balsiai šnekėdami ir
dar bardamiesi kenkė ki-
tiems sumatyti ir užgirsti
vaidinimą. Regis, tai ne vie-
ta lietuvių vakare. Neuž-
mirština dar, kad tokiamie
lietuvių vakare daugiausiai
buvo girdžiama svetima
kalba. Indomu tad žinoti, iš
kur tai atsirado tiek kita-
taučių? Juk tai visa ši apy-
linkė grynai lietuviška!

Panevėžys.

Neseniai teko
man būti viename sodžiuje,
kur susirinko jaunimas pa-

silinksminčių. Buvo nemaža
kuopelė, ypač mergaičių,
mokančių puikiai dainuoti
ir šiaip tautiškų žaislų žais-
ti, būtent: "Sėjau rutą",
"Tegyvuoja" ir t.t. Visu-
pirma mergaitės gana puik-
iai padainavo nemažą rin-
kinį gražių tautos dainelių,
paskui vaikštinėjo ratus,
žaidė. Vaikiniai — vieni žiu-
rėjo ir gėrėjosi tuo, o kiti,
kurie išmanė tą veikimą,
dalyvavo drauge su mergai-
tėmis. Visa tai darė labai
malonų išpuodį, ir netik jau-
nuosius, bet ir senesnius
žavė užžavėjo tosios dainė-
lės ir visos jaunimo pasi-
linksminimas. Kad jauni-
mas gražiai veikia, tai pa-
girtina, bet kas svarbiausia,
kad veikė visi blaivomis,
skaisčiomis mintimis, nebu-
vo nei vieno su aptemusių,
svaiginančių gėralais už-
nuodytu, protu. Tai gali
tuojau pastebėti. Kitame
kieme taipgi buvo prisiri-
kę jaunimo. Ką tasai jauni-
mas ten veikė — aš nežinau,
tik stebėjau, kad jų veiki-
mas galėjo būti kitoniškas.
Nes, mums bedainuojant,
atėjo gatvė bematuodami ir
ožiu balsais spiegdami du
vaikinus, kuriu savo ne-
nešvariomis kalbomis tuo-
juo pasirodė kuo esą. Ne-
malonu žiūrėti į tokius
draugus! Bet ar gi jie kalti,
budami jauni ir nei kiek ne-
apsišvietę? — Kaltas čia
tasai "šeimininkas", kurs
vietoje gražiai pamylėti savo
svečius, ardo jųjų dorą ir
temdo protą.

Nemajūnai (Trakų ap.).

Teko man šiemet apsigy-
venti Trakų apskrityje. Šit-
tas Lietuvos kampelis yra
dar labai užsilikęs nuo kitų,
ir sunku rasti tokių tamsių
ir apsilėdusių žmonių, kaip
čia: nė vienas nemajūniškis
iki šiol dar nėra pasižymė-
jęs bent koku veiklumu.
Nuvažiuoti į mugę, ką-nors
parduoti, užteiti aludėn, mo-
nopolin, namie pakelti nei
šiokias, nei tokias vakaruš-
kas, — va tai visa, ką nema-
jūniškis težino daryti; kas
gi daugiau pasaulyje dāro-
si, tai jis nežino ir žinoti
nenori.

Valstiečiai gyvena netur-
tingai, nes nemoka tinka-
mai dirbti žemės, o tik mo-
ka gerti alų ir degtinę; net
neturtingas ukininkas kar-
tais paskutinę kapeiką ati-
duoda už stiklą alaus ir
degtinės. Geria vyrai, geria
moteris, geria jaunikačiai,
geria mergaitės, nuo jų ne-
pasilieka ir maži vaikai. Kas
pavojingiausia, kad vaikel-
lio, dar neišvydusio pasau-
lio, kunas jau yra užnuody-
tas alkoholiu, nes geria mo-
tynos.

Toje užmirštoje padangė-
je reta kas teišrašo laik-
račių ir maža teskaito kny-
gų. Gal čia žmonės visai ne-
turtingi, gal neturi skatiko

išsirašyti laikraščio? Arba
jeigu turi, tai gal jį padeda,
kad senatvės sulaukus nebu-
tų vargo? Ne! To apie nema-
jūniečius pasakyti negali-
ma. Jie savo sunkiai uždirb-
to skatiko nemėgsta kur
paslėpti laikyti. Jie išleidžia,
tik nelaimė, ne kam kitam,
o tik degtinei ir alučiui. Ne-
sakau, pagalios, kad kiek-
vienas nemajūniškis galima
but pavadinti girtuokliu.
Yra žmonių negeriančių, bet
jų maža. Už tuos pinigus ga-
lima būtų išsirašyti visokių
laikraščių, knygų, leisti i
mokyklas savo sunus ir duk-
teris, o ne dejuoti ir dūsauti,
kaip broliai dalinasi, plėšosi
į šmolčius sėdų žemele.

Liūdna sodžiuose! Bet
žvilgtėkim į miestelį! Ne-
majūnai yra nedidelis, bet
dailus miestelis. Stovi už
penkių verstų nuo Birštono
labai puikioj vietoj ant Ne-
muno kranto. Iš visų pusių
apaugęs mažais pušynais ir
apsiaustas nedideliais kal-
nais. Miestelyje prieš 30 me-
tų pastatyta medinė bažny-
čia. Bažnyčia kaip iš vidaus,
taip ir iš oro labai graži. To-
liau, tovi keli žydų ir kato-
likų namai su jiems prigū-
linčiomis triobomis: liaudies
mokykla, kurią šiemet lan-
kė apie 30 vaikų.

Tik vienu tuo galima ne-
majūniškis pagirti, kad
jie sukruto kelties vienasė-
dijomis. Dieve, jiems padėk!
Jau treti metai, kaip išsida-
lino Vešonių kaimas. Baigia
skirstytis ir šie kaimai: Ma-
tešionis, Puzonis, Trakeliai,
Vaitiškis ir Nečiūnai. Šie-
met išmatuota žemė šių kai-
mų: Misiškis, Gelažūnai, Bu-
čūnai, Šaltinėnai, Jundeliš-
kis, Siponis ir Martinionis;
tik du paskutiniai kaimu ne-
tinka su servitutu. Tečiau
labai gaila, kad nedaug ran-
dasi ukininkų, kurie supras-
tų šių dienų reikalavimus
ukio vedime: dauguma ir
vienasėdijoje triobas seno-
viškai stotasi ir trilauki ukį
žada vesti.

Gal duos Dievas ir nema-
jūniškiai truputį apsišvies
su laiku. Pernai atvažiavo
labai darbštus klebonas kun.
Povilas Burbulis. Reikia ti-
kėtis, kad tas Lietuvos dar-
bininkas nepasigailės savo
darbo-triūso ir uoliai platīs
žmonių tarpe apšvietą. Jau
ir dabar truputį prašvito
akys, girdint skelbianti Die-
vo žodį prigimtoje kalboje.

Štai Nemajunuose jau ir
"Blaivybės" skyrius, atsi-
rado, kuris turi bene 135 na-
rius.

Vilniaus gub. pirmoje bir-
želio mėnesio pusėje buvo
41 gaisras: 6 per neatsargu-
mą, 7 dėl kaminų iš krosnių
blogumo, 10 iš padegimo, 4
nuo perkuno ir 14 iš nežino-
mų priežasčių. Nuostoliai
dėl tų gaisrų kilusieji siekia

57,691 rb. 40 kap.

Unturkė, Švenčionių ap. Nedidelis šis miestelis yra užkampyje, netoli Ukmergės apskr. sienos, tarp Malėtų, Labanoro, Jonišio ir Dubingių. Žmonelės gerokai sulenkėję, bet dar galutinai nenutautę, visi beveik lietuviškai moka, o dauguma ir namie lietuviškai kalbą vartoja. Apšvieta labai žemai stovi, kaip ir kitose Viln. gub. vietose. Tautiškas susipratimas labai silpnas. Ligšiol gyvenimas čia bėgo paprastai vagonais. Žmonės gyvena santarvėje, meldėsi bažnyčioje vieną šventą dieną lietuviškai, kitą lenkiškai; visi buvo patenkinti. Bet nereikia užmiršti, jog kaimynystėje nepertoli yra Joniškis. Taigi Unturkės lenkeliai, Jonišio karžygių sukurstyti, pasiryžo išvyti lietuvių kalbą iš bažnyčios. Pasinaudoję tie kunigų permaininga, ir štai, atvažiavus Unturkėn kun. Matevičiui ir prisilaikant jam paprastose tvarkos, lenkininkai pradėjo ieškoti priekabių. Birželio 17 d. po lietuvių jų pamaldų lenkų būrys su Civiliu priešakyje, atėjo klebonijon ir smarkiai užsi puolė ant klebono, kam, girdi, jis sako lietuviškus pamokslus ir lietuviškas giesmes gieda, pas juos, girdi, lietuvių tik mažiausia dalelė, kuriems jokių giedojimų nereikia, ir liepė greičiausia daryti sąrašą, pradžiai duoti porą vyrų. Klebonui atsiskaičius tuo tarpu daryti sąrašus dėlei darbo meto, jie tuojau išsiuntė Rėdytojų skundą ant klebono, kad jis nepildas cirkulero, skriaudžia lenkus ir t.t. Jis reikalauja, kad Rėdytojas, atvažiavęs patsai sutvarkytų pamaldas. Mat, gal pasitiki savo kumštini sugrąžinti lietuvių nuo užsirašymo, kaip yra padarę Joniškėje. Visųlabiausia maldauja nesiusi ištirti tą dalyką dekaną Novickį. Mat, tasai, būdamas keletą metų Malėtuose, arti Unturkės, gerai pažįsta unturkiečius ir neduotų apsigauti ir laike sąrašą visokias šūnybes daryti. Lietuviai labai nerimauja. Ir ištikro yra ko bijoti. Klebonas tik ką atvažiavęs, nesuspajinęs su dalyku stoviu, o čia lenkberniai kleboną bombarduoja iš visų pusių, grąsindami smarkiausiomis bausmėmis, jeigu jų neklausys. Tuo tarpu nesuprateliai linksta lenkuojančiųjų pusėn. Teko sužinoti, jog vienas lietuvis, labai silpnai temokas lenkiškai, užsirašė lenku esąs. Kada jam patėmėjo kaimynas, kad jo žmona ir vaikai nežodžio lenkiškai nemoka, šis atsakė: niekis, aš šiek tiek suprantu lenkiškai, o kad namie lietuviškai kalbamės tarp savęs, tai kas gi. Moteriškė, pasirodo, geriau suprato dalyką, nes užprotestavo prieš vyro pasikėsimą. Kuo pasiibaigs ši byla, ar taip, kaip Joniškėje ir Rodinėje, sunku dabar spręsti.

Pagyvėnė pamatysime.

Kanalizacija. Kauno miesto taryboje pakelta sumanymas intaisyti visame Kauno mieste kanalizaciją, butent, tam tikrus kanalus vartyti po žeme vandeniu ir pamazgoms.

Sidabravos (Panevėžio apskr.). Gražus yra Sidabravos vardas. Galima manyti, jog ten ištikrųjų viskas sidabru žiba. Bet ne. Tos parapijos žmonės tamsūs, dar kai kurie net ir dabar nenori priekinasi apšvietimui.

Miškių kaimas, išeidamas į viensėdžius, buvo paskyręs mokyklai vieną dešimtinę žemės prie pat bažnyčios.

Birželio 20 dieną kun. J. Švagzdys atvyko į tėviškę apsilankyti ir įkalbėjo parapijos žmones, kad jie Sidabrave įsteigtų nors pradinę liaudies mokyklą. Birželio 21 d. Smilgių valsčiuje buvo sueiga, kuri ir padarė tam tikrą nutarimą.

Naujos mokyklos. „Vien.“ praneša, kad Kauno gubernijoje — atidaryta dvi nauji liaudies mokyklai: Skapiškyje ir Obeliuose.

Joganiškėlio (Kau. gub.) ūkio mokyklą baigė šiemetai 23 mokiniai: 3 lietuviai, 2 rusai ir 18 latvių.

Subaciūje, Ežerėnų ap., statoma naujas garo malūnas. Gyrnas tam malūnui, kaip rašo „S. Z.-T.“ persisųdinama net iš Prancūzijos. Spėjama, kad jos mals dvigubai tiek, kaip paprastai.

Traupis, Ukmerg. apskr. Neseniai vaikščiojo po mūsų apylinkę elgetaudamas seniukas, viena akia aklas. Gerai jam klojos. Gyrėsi seniukas žinąs, kokie bus ateinantieji metai, koks busiųjų derlius laukuose ir dar juose, dagi žinąs, ar busiųjų karai. Pasakojęs tai, išsiima kortas ir pasižada, kaip ant delno, atspėti visą žmogaus ateitį, jei tik už tai duosiančios jam moterėlės „nesarmatliu“ lašinių šmotą. Moters nesigailėjo lašinių, mergaitės stomenų, by tik pasakytų, ar jos veikia ištėkės, ar daug kam jos patinka. Seniukas irgi žino, kaip atsakyti, kiekvienam nulemia gražią pačią ir gražų vyrą. Galima spėti, kad seniukas išviliojo daug lašinių, nes mūsų žmonės tokios „štukos“ dar patinka.

Kaltinėnai, Švenč. aps. Puikų reginį pamatai privažiudamas Kaltinėnus. Puošia miestelį puiki mūro bažnyčia, greta bažnyčios stovi naujos gražios klebonijos, triobos, o prie kelių stovi namas, ant kurio matai iškabą su lietuviškai-rusišku parašu: „Blaivininkų arbatnamis“. Namas šis pastatytas pernai. Arbatnamij galima gauti netik arbatos, bet duonos ir kitų valgomųjų daiktų. Namas šis pastatytas iš palaikės bažnyčios. Nors blaivininkai labai susipratę, bet ačiū klebono pirmininkavimui ji gan stipriai turisi. Girtuoklybė žymiai sumažėjo, nes blaivininkai uoliai daboja, kad žydėliai nepardavinėtų degtinės slaptai. Bažnyčioje viskas atliekama lietuviškai, nes parapija grynai lietuviška. Pirmo to prie klebono Aklinskio per 25 metus buvo visakas lenkiškai. Nors jis buvo žemaitis, bet nekentė savo kalbos ir visuomet vartodavo lenkišką kalbą. Dabartinis mūsų klebonas kunigas Meštikas gali būti pavyzdžiu visiems kitiems kunigams savo darbštumu ir uolumu.

Visai kitaip išrodo Linkmenų parapija, kuri nors yra daug didesnė, negu Kaltinėnų, tačiau viskas apleista. O galima būtų ir ten įsteigti „Blaivybės“ skyrius, arba suruošti bažnyčioje je puikus choras. Juk prieš 13 metų ir Kaltinėnuose nebuvo to, ką šiandien matome.

„Viltis“.

Pilviškiai (Mar. pav.). Liepos 14 d. buvo valsčiaus sueiga. Buvo pakelta šie klausimai: 1) Apmokėjimas svetimuose valsčiuose sirgutų ir mirusių (t. v. lečebny sb.); matai, valsčius buvo paskyręs 107 rb., bet valdžia reikalauja su viršumi 200 rb. 2) Knygų 1905 m. su-draskytų aptaisymas. 3) Įstatymų knygų nupirkimas, kadangi jos raštinėje reikalingos. 4) Valsčiaus raštininko kambarių ir tvarkymo aptaisymas. 5) Mokykloms Bagotoje ir Pilviškiuose ar kartu laikyti, ar visas valsčius moks, ar skirsis. 6) Tiltu ant Jūrės upės statymas Bartininkų kaime. Pirmieji keturi klausimai buvo atmesti (valsčius nesutiko nei kapeikos paskirti). Penktas klausimas buvo išrištas taip, kad valsčius skirsis. Daugiausia laiko su-trukdė ir riksmo sukėlė tiltu statymas. Valsčiaus valdyba ir igaliotiniai apskaita, kad tiltas gali apsieiti lig 640 rb. Valsčius jiems nepatikėjo ir išrinko penkių patų komitetą. Kadangi tiltas kainuoja daugiau negu 400 rb. tai nutarė prašyti valdžią duoti pinigų pašalpai.

Valsčiaus sueiga atmesdama 3 ir 4 punktą, rasi, su-klydo, kadangi raštininko kambariuose asla visai iš-puvusi ir reikia taisyti. Įstatymų gi knygos taipogi pa-čiam valsčiui reikalingos. Tiktai reikėjo išrinkti prie-žiūrą ir nepavesti pačiai val-dybai pinigų.

Lietuvių Katalikų moterų draugijos visuotinis susirinkimas. Iš atskaitos pasirodė, kad L. K. M. Draugija iki 1 d. liepos šį metų turėjo sąnarių: 3 garbės sąnarius, 478 tikruosius, 173 patarėjus, Vabalninkų skyrių iki 117, Mariampolės 26, Lio-lių 10, Girdiškės 10 ir Ute-nos 10. Įplaukų buvo 12,534 rub. 37½ kap., išlaidų 12,772 r. 4 kp.

Daug kalbėta apie mer-gaičių apšvietimą. Norinčioms vienais me-tais išmokti reikalingiausių dalykų mergaičių amatų mo-kykloje Kaune pakeltas mo-kesnis ir metus iki 2 šimtų rublių, visuos kitoms gi, ku-ris mokinsis du metų, mo-kesnis paliktas toks pat, tai yra po 150 rub. ir metus.

Pasekmingesniams moterų veikimui pasiskirstyta į sekcijas arba skyrius. Šiuo žygiu susidarė du skyrių: mokytojų ir motinų.

Dalyvavo susirinkime 50 suviršum tikrųjų sąnarių ir bent kiek svečių.

Žemaičių Kalvarija (Tel-šų pav.). Birželio 26 d. buvo visuotinis vartotojų draugi-jos susirinkimas.

Atvyko narių ne daugiau, kaip 30 (skaitlius visų narių siekia 1213). Visų pirma iš-rinko susirinkimo pirminin-ką, bet išrinktas norėjo at-sisakyti, pasiteisindamas tuomi, jog nežinąs pareigų; tuokart vienas iš valdybos narių patėmėjo, kad „visuo-menės išrinktas, tai negali atsisakyti“. Nežinau kodėl nelaikės tos pačios pažiūros ir prie revizijos nario rinki-mo, vieton atsisakiusiojo, nes nemažai vargo buvo, li-gi surado sutinkantį prisiim-ti tas pareigas; kiekvienas išrinktas surasdavo prie-žastį atsisakyti, neveizint į-tą, jog irgi „visuomenė iš-rinko“. Toliau, buvo nutar-ta padaryti reviziją nuosto-liams suskaitlinoti (krautu-vę buvo apvogę) ir mokė-ti kiekvienam reiki-

po 1 rb. į dieną. Perskaičius nutarimo protokolą, įėjo susirinkiman vienas narys ir pradėjo pri-skaityti pardavėjams, kad dėl jų kaltės buvo apvogta pasakė, jog apvogė ne be pardavėjų žinios. Pareikala-vus vedėjui prirodymų ir pagrįsus patraukti teis-man, nutilo ir atsiprašė. Tas pats narys išsireiškė, jog iš krautuvės nėra jokios nau-dos ir, anot jo žodžių: „rei-kia ją pusti iš laukų!“ Vis-tai atbalsis iš pirmų metų gyvavimo krautuvės! Rei-kia pažymėti, jog nariai la-bai mažai rupinasi krautu-vės reikalais (ką jau parodo toks skaitlingas susirinki-mas!) Ypač tą atsalimą bu-vo galima patėmyti šiame susirinkime.

„Liet. Uk.“.

Tauragė (Res. apskr.). Liepos mėnesio 12 d. važia-vu moteriškė geru arkliu, tuo tarpu susitiko su auto-mobiliu. Arklys pasibaidė, sudaužė vežimą, pritrenkė ir basiai sužeidė moteriškė ir pats kaip patrakęs nubė-go namo. Moteriškė atnešė pusgyvę prie daktaro p. Pav-lavičiaus. Tai nabagai auto-mobiliui važinėjimas bus pa-minėtinas lig smerčio. Ka-tei juokai, pelei mirtis, galui-nai galvomis vaikščioja, o vargdieniai be rankų ir kojų per juos palieka.

Vabalninkai (Pan. ap.). Vabalninkų apylinkėse žemės tvarkomoji komisija jau bai-gia kasti perkusus, kad nu-džiovinus balas. Perkusai-grioviai kaikiuriose vietose turi lig 2 sieksnių pločio ir gilumos lig 1 sieksnio. An-dai neperinamas balas nu-nai taip nudžiovinata ir ištai-syta, jog jas galės arti. Nau-sios dirvos ir pievos ant tų balų pasirodė labai derlin-gos; čia viskas auga geriau, negu senose dirvose. Uki-ninkai tų balų nudžiovinimu labai džiaugiasi. Tie, kurie juokėsi ir netikėjo, jog gal-balas paversti į puikias dir-vas, patįs stebisi gražia ari-ama ir derlinga žemė balų ir pelkių vietoje.

Laukessa (Kuršo gub.). Per šv. Petro atlaidus Lau-keson susėjo daug žmonių. Labai bauriai išrodė, jog gerti vietą žmonės apsirinko ant kapų. Amžinojo atsilio ir ramumo vietą jie užpylė alumi, šnapsu, pripildė triuk-šmu ir įvairiais girtų blezga-tijimais. Negrąžu laukesi-kiams, jog nemoka pagerbti savo senelių, bočių, prabo-čių, tėvelių, brolių ir seselių kapus.

Kursėnai (Šiaulių ap.). Į musų šv. Jono atlaidus drau-ge su maldininkais bažny-čion susirinko ir vagilių, ku-ris per pamaldas iškratė ki-šenių keljoms moteriškoms. Taigi atlaiduose ir visokiuo-se didesniuose žmonių susi-rinkimuose reikia savo pi-nigus ir kitus daiktus gerai daboti. Kaikurie susirinkę į atlaidus neapleidė progos gerokai įgerti. Kursėnuose turime 9 aludes, 2 traktierius su visokiais svaiginančiais ir gėralais ir 1 monopolį; vi-sos tos istaigos čionai gerai verčiasi. Bet daugiausiai žmonės girtuokliauja tai slaptose smuklėse pas žyde-lius. Kursėnuose turime „Blaivybės“ skyrių, bet jam vargiai darbas eina. Musų tai blaivininkų kuope-lei reikėtų įsteigti arbatna-mį ir užiegos namus, tada padoresni žmonės neitų į

lių slaptas smukles. Krikščionis lietuvių Kur-šėnuose turi apie 12 smul-kiųjų krautuvėlių. Visoms joms geriau sektis, jei kur-šėniškiai būtų daugiau apsi-svietę ir suprastų savuosius palaikyti. Kemeršūnų so-dos ukininkai šį pavasarį iš-sidalijome į vienasėdijas, i-vesdami pas save naują de-vynių laukų ukę. Musų trio-besiai pasiliko ant vietos, tiktai žemę sutraukėme į vieną gabalą. Visi labai džiaugiamės.

Korespondencijos.

PROVIDENCE, R. I.

Čia lietuvių gyvena apie 2000. Jų padėjimas stovi ne-blogai. Beveik pas kiekvie-ną rasi laikraštį, šiek tik. Gaila tik, kad girtuoklystė nesiskiria iš jų tarpo.

Turi neprigulmingą baž-nyčią, su apie 40 parapijonų. Kunigas lenkas, mažai ką sudaužė vežimą, pritrenkė ir basiai sužeidė moteriškė ir pats kaip patrakęs nubė-go namo. Moteriškė atnešė pusgyvę prie daktaro p. Pav-lavičiaus. Tai nabagai auto-mobiliui važinėjimas bus pa-minėtinas lig smerčio. Ka-tei juokai, pelei mirtis, galui-nai galvomis vaikščioja, o vargdieniai be rankų ir kojų per juos palieka.

Gyvuoją 2 draugijos: Šv. Jono ir D. L. K. Gedimino. Taipgi ir Tautininkų klubi-bas, kuris menkai tegyvuo-ja.

Darbai eina neblogiausiai.

K. S. K.

WATERBURY, CONN.

Pereitą sekmadienį, 13 rugpjūčio, čionykštė draugi-ja „Aidas“ surengė pikni-ką. Išrinkta buvo gana graži vieta pas lietuvių ukininką netoli nuo miesto, kur leng-vai galima buvo atvykti, nes karas eina pro šalį. Narių prisirinko pusėtinai, tarp kurių buvo ir keleta svečių. Tarp svečių buvo ir p. Va-nagaitis, redaktorius laik-raščio „Birutė“, einančio Prusų Lietuvoje—Tilžeje. P. Vanagaitis trumpa prakalba prabilo į susirinkusį būrį, apie pereitą ir dabar-tinį padėjimą Prusų lietu-vių, apie pavojų, kuris aiš-čiai matomas iš vokiečių pu-sės netolimoje ateityje. Kvie-tė visus prisidėti prie to svarbaus ir brangaus darbo, o ypatingai šelpiti „Birutę“, kuri tą darbą apsiėmė nešti ant savo pečių.

Toliau prabilo p. K. M. Lukošius, redaktorius mė-nesinio laikraščio „Aidas“, aiškindamas apie naudingumą teatrališkos kuopos, nu-rodėdams, kaip jau senovės rymiečiai atlikdavo juos tam tyčia pritaistytose vie-tose; prilygindamas dabarti-nį stovį svetimatui ir lie-tuvių teatro; taipogi ragi-no palaikyti teatrališką draugiją „Aidas“, kuri čion jau gyvuoją nuo 13 balan-džio 1907 m.

Po prakalbų prasidėjo deklamacijos, vaišininiai ir žaidimai. Malonu buvo žiūrėti, kaip visi blaivi gražiai sau linksminosi, kas yra ir svarbiausia dėl mūsų jaunuo-menės. Čion visai nebuvo matyti svaiginančių gėrimų, jų vietą užėmė ledai, vaisiai, vaisių ruktis, riešutai ir ki-toki užkandžiai. Kiekviena dalyvaujanti pora užsimo-kėjo diena da prieš tai po \$1.00 ir už tuos pinigų su-taisytos buvo tos vaišės. Gaila tiktai, kad mažai tebu-vo deklamavusių lietuvių.

Geistina labai būtų, kad ir kitos draugijos, paėmu-sios šį pavyzdį, rengtų pana-šius pasilinksminimus be svaiginančių gėrimų.

Darbai čion eina viduti-niškai: prie sunkių darbų — daugiau uždirbama; pav-misingio liejyklose uždirba-ma lig \$4. ant dienos.

Oras vėl atšilo, bet naktis gana vėsios.

Lietuvių pas mus yra pu-sėtinai. Daugiausia apsigy-venę taip vadinamoj dalyj miesto „Brooklyn“. Išsky-rus keletą žydų ir italų, be-veik visos krautuvės lietu-vių rankose, nekalbant jau apie smukles, nes kur tik lietuvių daugiau apsigyve-nę, ten ir lietuviškų smuklių nestoka. Sekasi jiems ne-blogai.

Laikraščių pareina gero-kas skaitlius, tik gaila, kad mažai kas juos teskaito. Agentai tankiai čion lanko-si, renka prenumeratą ir bruka į rankas visokius šlamštus. Jeigu kas nenori užsimokėti, tai siuntinėje do-vanai. Pavyzdžiui: „Laisvo-jį Mintis“ atsiunčiama yra į keletą krautuvėlių ir dalina-ma dovanai, bet retai čion kas ją skaito. Daugiausia čion prasiplatinęs „Drau-gas“, kurį beveik visi su no-ru skaito, nes randa jame naudingų pasiskaitymų ir žinučių iš viso svieto, o ypa-tingai iš Lietuvos.

Po didelių karščių oras pas mus, ačiū Dievui, atvė-sio. 15 dieną rugpjūčio per-kunas pusėtinai pasitrunkė padangėmis ir taip smagiai palijo, kad net varlės čiaudė ir basi vaikai, išbėgę ant gat-vių, lietuviškai čiuzinėjo.

Tas pats.

Priežodis sako: Kaip dan-gių, taip ir ant žemės, o ant ledo visada slidu. Tas pats yra ir mūsų mieste. Vieni prakalbas rengia, rengia jau ir kiti; vieni balius da-ro, daro ir kiti. Na, ir paskui vieni kitų neužsiviežia. Tai paskui į laikraščius pliaukšt papliaukšt. Vieni kitus kal-tindami, atranda visokias nesuomones. O jeigu doros lietuvaits neis su kokių čiutabakiu ar cieiliku šokti, tai paskui tēmyk — laikraš-čius apdainuos po „busius“. Tą patį dainuoja tulam laik-raštyj pn. Tvaiminas apie Waterburio balius. Žinoma, kad klubo priedermė salėje daryti tvarką ir kas negra-žiai apsieina, tą išjoti lau-kan. O kas ant gatvių peša-si, tai ne klubo kaltė. O ba-liun eina visokie, eina tē-va, eina ir jų vaikai, o jei p. Tv. užtėmija naktimis besivalkiojančius vieną ar du, tai kodėl kaltę pruet-a visiems... Neužginta tei-sybė, juk tarp kviečių atsiranda ir kukuliai. Bet manau apie tokius nēr nei ką kal-bėti, o šiaip jau kamgi šmeižti visą jaunomėnę. Jukgi tie baliai, tai papras-tas dalykas visoje Ameriko-je. Ar gi gražus pasilinks-minimas yra pavojingas? Jukgi pikto nieks negeidžia, bet šis tai paprastas, sako: žiūrėk, eimės ir parašysiu, kodėl neseka mano taktu.

Klubinis.

BALTIMORE, MD.

Linksma girdėti, kad at-silankė iš musų brangiau-sios tėvynės Lietuvos pra-kilnus svečiai, kunigai: Tu-mas ir Olsauskas. Tas ap-

suzadino tikriausią viltį, jog Amerikos lietuvių parems jų troškimą, prisidės prie greitesnio mokyklų steigi-mo ir didelių „Saulės“ drau-gijos namų pastatymo. Vi-sa Lietuva laukia be kan-trybės greitų žinių nuo sa-vo brangių pasiuntinių, kaip priimame tuos svečius, ar aukojame kiek ant tėvynės aukuro? ar visai nugręžia-me nuo tėvynės savo veidą, paniekindami josios atsto-vus? O, tegul tėvynė išgirs-ta, jog sveikiname jos atsto-vas su drebančiomis iš džiaugsmo širdimis, su pilno mis ašarų akimis ir dedame gausias aukas Lietuvos švietimo reikalams!...

Girdėti, kaip Chicagoje ir kitur tuos svečius priima lietuvių. Jie aukoja gausias aukas. Vertėtų ir baltimo-riečiams subrusti, surengti kokį vakarėlį ir pagaminti kokias daineles svečių prie-mimui, o su aukomis pasku-tiniais ir-gi nepasilikti. Mės tikimės, kad baltimo-riečiai bus gausiausiai au-kotojais. Chicago's straiki-ninkams ir abiejų Susivieni-jimų priremimui praleido-me apie 2500 dol. Nesigailė-kime kitatiek brangios tē-vynės aukurai. Pasibaigus seimams, čia viskas apmirė, net choras pakriko... Lai prikelia mus nors svečių iš Lietuvos atsilankymas!

J. K.

NAUGATUCK, CONN.

Lietuvių čia keliolika šei-mynų, bet jos įstengia už-laikyti net keturias smukles ir vieną „spikizą“ (šv. Jur-gio draugija laiko salę, ku-riose sekmadieniais pardu-da alų). Liepos 15 d. sustojo visos gumo apautuvių dirb-tuvės ir pradėjo vėl dirbti 21 rugpjūčio. Tai vargas pas-iekė ir lietuvių. Vienas net pardavė savo smuklę italui.

Apskritai Naugatuck'e vargingas gyvenimas. Pava-saryje dirbtuvės stovėjo 2 mėnesius, dabar šešias savai-tes. Bet vis dėlto gerimams išsitenka. Geria vvrui, geria moteris; mažiukai — ir tie verčia, kad duotų jiems alaus ir degtinės. Tie, ką dir-ba guminėse, geria, nes sa-ko, kad dirbti negali negėrė. Atsikelia vyras išryto, sa-ko, galvą skauda, negaliu valgyti. Eina į darbą, pa-mato smuklę ir sako: šian-dien nieko nevalgiau, tai nors išsigerti reikia. Ateina pietūs — geria, popietų ge-ria; eidamas namo užsuka į smuklę. Prieš vakarienę geria, po vakarienei geria. Eina gulti — ir vėl geria. Vis — tik geria, geria ir ge-ria...

UNION CITY, CONN.

Oras čia šiuo tarpu labai sausas. Lietaus beveik visai nėra. Laukai išdžiuvę, šu-li-niuose vandens mažai. Dar-bai eina prastai, ir daugelis lietuvių išvažinėja į kitus miestus. Lietuviškų smuk-lių 7, mėsos parduotuvių 3. Kaip Naugatuck'e, taip ir čia, lietuvių geria, geria ir geria.

P. B.

PHILADELPHIA, PA.

Rugpjūio 13 d. atsiliko mėnesinis šv. Jurgio drau-gijos susirinkimas Lietuvių Muzikališkoje svetainėje. Perskaityta laiškas nuo ko-misijos, kuri rūpinasi

rinktas komitetas susižinoti su komisija. Muzikališkosios svetainės korporacija prašė, kad dr. šv. Jurgio dalyvautų knygos atidaryme. Draugija nutarė daryti knygnui 5 dol. ir dalyvauti iškilmingame (knygną atidarys 4 rugsėjo).

L. Brastos Pijonka.

SHEBOYGAN, WIS.

Kun. A. Balinskas tapo perkeltas iš Sheboygan'o į Kenosha. Kun. Balinskas atvyko pas mus 9 balandžio 1909 m. ir išbuvo čia 2 metus, 3 mėnesius ir 3 savaites. Jis buvo mylimas lygiai visų lietuvių. Atvažiuojant iš Sheboygan'a, rado pakrikusią parapiją ir apleistą bažnyčią. Pradžioje atnaujinimo darbas ėjo sunkiai, bet žmonės, pažinę savo vadovo gerus norus ir pamatę jo nenulstantį darbą, pradėjo vėl glaudintis prie bažnyčios. Į kiek laiko tapo nupirkti prie bažnyčios seni, bet švarūs ir linksmi nameliai. Įgijus tokiu būdu kleboniją, pradėta galvoti apie pataisymą bažnyčios. Netrukus tapo pataisyta bažnyčios stogas, idėtos naujos durys, vidus išmargintas, o sklepe įrengta salė susirinkimams. Kuomet viskas buvo surengta ir skolos pradėtos mokėti, tik štai ateina nuo antvyskupio žinia, jog mūsų mylimas klebonas tampa paskirtas į Kenosha, Wis. Jo vietą užėmė kun. St. Diša, kurs taip pat yra visų žmonių mylimas. Kun. A. Bal. priglūdo į šv. Juozapo ir šv. Kazimiero draugijas, taip pat į 62 kuopą S. L. R. K. A.

Atsiskyrimas su parapija buvo kuograziausias. Liepos 30 d. kun. B. pasakė puikų pamokslą ir išreiškė kuograziausius linkėjimus savo buvusiai parapijai, o naujas klebonas pradžioje rupinies parapijos reikalais kuograziausiai.

Pranas Daugirda.

BROOKLYN, N. Y.

Rugpjūčio 11 d. atsiliko čia prakalbos. Kalbėtoju buvo p. Jonas Vanagaitis, iš Tilžės, leidėjas laikraščio "Birutė" ir atstovas Prūsų lietuvių. Kalbėtojas papasakojo daug naujo apie Prūsų lietuvių, kaip Prūsų lietuvių ištautėjo, jų skaičius susimažino, ir t.t. P. Vanagaitis prašė parėmimo ne pinigais, bet kad skaitytų jo laikraštį (čia p. korespondento neaiškiai parašyta. Red.), apgailestavo Amerikos lietuvių, kad pas juos dideli nesutikimai ir vaidai, galop patarė visiems susitaikyti tarp savęs ir eiti išvien, nežiurint kas kuo yra, būtų lietuvis. Tik tokiu būdu — sakė jisai — kils tauta, ir ją gudos visi žmonės.

Vakaro pirmininku buvo Rutkauskas. Jisai savo kalboje priminė Chicago's ilga-skvernus svečius, pasakė, buk Chicago's misijonariai, iš Lietuvos atvažiuojantys rinkti, esą negeistiniai svečiai. Šukis ir-gi protestavo prieš kun. Tumą ir Olšauską. Pasakė, kad neduosias jiems nei penkių centų, o tarp žmonių stovėdamas, pasakojė, buk kun. Olšauskas buvęs 1905 m. šnipu, net gavęs užtat nuo valdžios didelę dovaną, taip pat išreiškė pasipriešinimą "Tėvynei", kad tas laikraštis užjaučias kun. Tumui ir Olšauskui ir vadinasi, kad jisai žmonės.

Tuomet "Tėvynei" redaktorius K. Račkauskas, atsiėjo ir, pasiprašęs balso, kas reikš, jog jis nežiuri, kaip gerai daro: kunigas, socialistas ar pirmieji — būtų darbuojasi tėvynės labui. Išėjo ginčai. Šukis ir Račkauskas po tris sykius kėlė balsą. Šukis vis užspūldinėjo ant kun. Olšausko, o Račkauskas vis kun. Olš. grynė, sakdamas, kad nors neesąs kun. Olš. advokatu, tačiau žino, jog 1905 m. kun. Olš. nebuvo valdžios šnipu, o gavo dovaną, už nuopelnus, ne už šnipavimą; tokias, girdi, dovanas gauna ir studentai. Galop aiškino, jog "Saulė" verta sušelpimo, nors ir esanti kunigų įtekmėje, nes valdžia leidžia tik kunigams steigti tautines mokyklas, kitus gi už tą darbą siunčia Siberijon. Tai gi — baigė jisai — remkime "Saulės" mokyklą, nes mokytytas žmogus vis augščiau stovi už nemokytą, o "Saulė" — juk mokina žmones!

Tuoju kilo diskusijos tarp socialistų ir tautininkų. Prasideda karšti ginčai už Susiv. Liet. Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Draug. Daugiausiai ginčijosi Šukis su Rutkausku. Bet ginčai nusibosta visiems. Tuomet siuvėjų unijos delegatas atsisotjo ir įneša, kad diskusija reikia pabaigti, nes taip bešnekanč, galima susilaukti ir ryto. Susirinkimas — kalbėjo jis — sušauktas pasiklausyti p. Vanagaitio žodžių, o jūs — girdi — šnekaite apie ką-kit. Socialistai norėjo kalbėti toliau, prašėsi balso, bet Rutkauskas nūlipno nuo scenos ir uždarė susirinkimą. Susirinkimas pasibaigė 12 valandą nakčia. Žmonių buvo suėję apie 500.

Franciškus Povilonis.

Red. Priešrašas. Kitas korespondentas (P. O-kas) rašo mums, jog vakaro pirmininku buvo ne Rutkauskas, bet Liutkauskas, ir jog p. Vanagaitis prašė publikos paremti jo darbą (kelti tautinį susipratimą Prūsų Lietuvoje) ne aukomis, bet užsirašant "Birutę", kurią ketina leisti, sugrįžęs namuose, kas savaitė. Kalbant Liutkauskui, p. V. rinko po susirinkusius prenumeratą.

PATERSON, N. J.

Šis miestelis gan didelis (150 tuks. gyventojų. Red.). Jame apie 300 visokių dirbtuvių, daugiausiai šilkinų. Lietuvių šeimynų bus apie 150 ir apie 200 pavienių. Už darbiai pusėtini; kaip kas yra atsakomai prasilavinęs, užsidirba iki 25 dol. ir savaitė. Lietuviai katalikai turi vieną vyrų ir vieną moterių pašėpines draugijas, taip pat S. L. R. K. A. kuopą. Girtuokliavimo nedaug. Savosios parapijos ligšfol neturime, nors tapo užmegstai pradžiai. Praeitą (liepos) mėnesį buvo laikytas mitingas parapijai sutverti. Susirinko tik 12 žmonių. Dėl neatėjimo didesnio burio norinčių tverti naują parapiją mitingas tapo nukeltas iki rugpjūčio 12 dienai. Antru sykiu susijėjo 150 asmenų. Buvo tai J. Jokubavičiaus svetainėje. Mitingą atidarė p. J. Miškinis ir paaiškino, buk kun. Olšauskas buvęs 1905 m. šnipu, net gavęs užtat nuo valdžios didelę dovaną, taip pat išreiškė pasipriešinimą "Tėvynei", kad tas laikraštis užjaučias kun. Tumui ir Olšauskui ir vadinasi, kad jisai žmonės.

tai atsirado ir priešingų kam mums, girdi, parapija reikalinga? ar nematome, kaip kitose lietuvių parapijose yra nesutikimai, ir t.t.... Bet šitokių reksnių niekas neklausė, da-gi jiems ir balsas tapo atimtas. Nutarta: kreipties į Jo Malonybę Vy-skupą ir artimiausią lietuvių kunigą V. Staknevičių, kad užsiimtų naujos parapijos reikalais. Išrinkta J. Miškinis ir Simanas Tareila, kad nuvažiuotų pas vyskupą ir kun. Staknevičių išaiškinti visą reikalą ir gauti nuo jų šiokių tokių atsakymą. Kitas parapijos susirinkimas bus 26 rugpjūčio 8 valandą vakare Jokubavičiaus svetainėje.

Mažas Vabalėlis.

SHELANDOAH, PA.

Orai gražūs, tankiai palija, užtai šmet ir vandens netruksta. Darbai sumažėjo, nors yra tokių darbininkų, kad dirba pilnai; kiti gauna dirbti 3 arba 4 dienas savaitėi.

Daug šenandoriečių nesu-sipranta. Tokie protauja sve-timu protu ir klausio, ką koks socialistas pasakė arba parašė, o kiti už stiklą alaus visai parsiduoda. Ana, šv. Stepono draugija pradėjo visai klausyti tokių, ką neina išpažinties. Naujai parapijai labai puikiai sekasi, daugybė žmonių vis rašosi ir rašosi prie jos, nes mato, kad čia viskas eina ramiai ir teisingai. Bažnyčia visados esti pilna žmonių. Kun. A. Kaminskas ištisų rupinasi žmonių reikalais.

Parapijonas.

SHAMOKIN, PA.

A. † A.

Jurgis Zablockas,

S. L. R. K. A. narys, persiskyrė su šiuo svietu 8 d. rugpjūčio ir likos palaidotas su bažnyčios apeigomis ant lietuviškų kapinių. Mišias už velionio dušią atlaikė ir gaudų pamokslą pasakė gerb. kun. Eršis. Velionis paliko dideliame nuliudime pačią su penketa vaikučių. Jis turėjo 43 metus amžiaus, iš kurių 22 metus pergyveno Amerikoje. Iš Lietuvos paėjo iš Asavos sodž., Liubavo par., Kalvarijos pavieto, Suvalkų gub.

BROOKLYN, N. Y.

Rugpjūčio 16 d. atsiliko Karalienės Aniuolų parapijos mitingas. Buvo klausiamą parapijiečių: ar didinti bažnyčią. Nutarta padidinti. Parapijiečiai apsiėmė bažnyčios padidinimui užsimoti. Kiekvienas po 10 dolerių dar prieš naujus metus. Tuos pinigus prisižadėjo atnešti klebonui, o jei kas neatneš, tai pats kunigas vaikščios po žmones ir rinkis pinigus. Kolektoriais parapija neužsitiki.

Mitingas susirinko įvairių nuomonių žmonės. Buvo barnių — bet vis per tat, kad žmonės nesupranta istatymų, kuriais bažnyčia yra valdoma.

F. P. Parapijonas.

PITTSTON, PA.

Praeitą nedėdienį (20 rugpjūčio) pittstoniečiai turėjo gerą progą pasigerėti gražiu teatru. Vaidinta du sykiu (popiet ir vakare) "Katriutė". Lietuviški svarbūs, kaip pradėti parapijos tvėrimą. Kaip ma-

Lietuvą-tėvynę. Labiausiai atsižymėjo V. Pypas Prano, o J. Šakočius Ickaus rolėje. Protarpiais choras, p. J. Čičausko vedamas, puikiai padainavo: "Lietuvos grožybė", "Karvelėli" ir "Ko liudi, putinėli?" Gaila, kad žmonių neperdaug tesusirinko, o tiems, kurie atsilankė vakaran, pasilinksminimas ilgai pasiliks širdyje.

Rp.

Iš Visur.

Kynai Reikalauja Atlyginimo nuo Meksiko.

Per praeitą revoliuciją vienoje vietoje tapo užmušta 323 kyniečiai ir jų nuosavybė sunaikinta. Dabar Kynai pareikalavo nuo Meksikos valdžios atlyginimo sumoje 33,330,000 Meksikos dolerių (\$16,650,000 Sv. Valst. pinigais), vadinasi po šimtą tukstančių nuo galvos ir dar milijoną priedams už suteriotą nuosavybę. De la Barra ir Madero sako, kad ką padarysi, reikis užmokėti.

ANGLIJA.

Londonė, Liverpool'je, Glasgow ir kituose portuose straikai dokuose ir ant geležinkelio. Kyla tankiai riaušės kurias malšinti pašaukta kareivius. Liverpoolyje daug kraujo praliejimo. Apkelbtas visutinis straikas ant geležinkelio. Miestuose duonos ir kitokių maistų trūksta. Valdžia nežino nei ką daryti.

Lordų bustas pasidavė žemesniam bustui, vadinasi priėmė pataisą, jog jeigu lordai nepatvirtins paskirtu laiku žemesniojo busto nutarimų, tai karalius juos patvirtins ir jie taps įstatymu. Lordai pasidavė dėlto, kad nenorėjo, kad karalius padarytų 500 naujų lordų ir tokiu būdu išstatytų juokams Anglijos aristokrati-ją.

Cholera Turkijoje.

Konstantinopolyje siaučia cholera. Daug žmonių serga baisia liga. Kasdien miršta po 20—30 žmonių.

Naujienos iš Amerikos.

Lakunų baisus likimas.

Rugp. 15 d. Chicagoje belakiojant lakunams oru, William'o C. Badger'o lakstytojas vienas sparnas nūlūžo, lakstytojas apsivertė ir numetė žemyn lakuną. Badger tapo baisiai sutrenktas ir numirė pakeliui ir ligonbuti. Jis buvo sunus turtingo Pittsburgo pirklio.

Už kiek laiko kitas lakunus, St. Croix Johnstone, nupulė su savo lakstytoju ir ežerą ir prigėrė. Kuną ištraukė iš vandens tik į pavakari. Spėjama, kad mašinos motoris sprogo ir suardė monoplaną. Johnstone tik ką buvo vedęs ir neturėjo jokios giminytės su Ralphu Johnstone'u, kurs užsimušė perniai, belakstydamas oru Denvaryje.

Ant rytojaus Howard'o Gill'o lakstytojas susikulė, bet lakunas išliko gyvas ir sveikas.

Arthur Stone nupulė su

savo monoplanu į ežerą, bet spėjo išskoti iš sėdynės, pirmnėg mašina pasiekė vandeni. Jį išgelbėjo už pusės valandos motorinis laivelis. Lincoln Beachey pergyveno baisias valandas. Jo mašina sustojo netikėtai, kuomet jis buvo ore 3,000 pėdų augštumoje, bet jam pasisekė saugiai nusileisti ant žemės.

Harry H. Atwood'ui sekasi ligšiol gerai ilga kelionė oru iš St. Louis į Bostoną.

Prancūzų lakunas Jules Vedrines, benešdamas krasos siuntinius iš Paryžiaus į Trouville, ipulė į mares, bet tapo išgelbėtas.

Sulincavo nigeri.

Coatsvillės mieste, netoli nuo Philadelphia's, itūzusi minia sudėgino ant laužo kokią tai nigeri vardu Zacharia Walker. Buvo tai sekmadienį 13 rugpjūčio. Nigeris bandė atimti pinigus nuo kokio tai darbininko, kuomet pamatė tat specialis policmonas panaktinis (Rice) ir mėgino suimti nigeri. Walker šovė į policmoną ir paguldė jį ant vietos, pasakui pabėgo. Šerifas tuojau sudarė gaują piliečių (posse) ir pradėjo ieškoti užmušėjo. Walkerį rasta už miesto ilipusį į medį. Matydamas, kad bus suimtas, nigeris šovė sau į gerkle, bet tik susižeidė. Nuvežė jį į ligonbutį, o kad nepabėgtų, pririšo prie lovos, da-gi pristatė policmoną jo daboti.

Apie 9 valandą vakare prie ligonbutio prisiartinio keli šimtai vyrų, vaikų ir moterių. Keli vyrai įsilaužė į ligonbutį, išnešė sužeistą nigeri su lova laukan ir, išnešė už miesto į laukus, paguldė ant kupetos sauso šieno. Nepaisant į baisų Walker'io riksmą, šienas tapo padegtas. Paskui ant liepos susirinkusi minia pradėjo mesti žabus ir pagalius iš suardyto tvoro. Už pusės valandos iš nigerio tepasiliko vien kaušas ir apdegę kaulai.

Negirdėtas Pensylvanijoje atsitikimas sujudo visą Ameriką. Gubernatorius Tener pradžioje surasti praskaltėlius ir aštriai juos pabausti. Bet kažin dėlko iškajimas eina pamaži. Kai-ką suima, bet ir paleidžia. Sako, kad tam kalti busimieji rinkimai. Politikieriai dėlei savo naudos nenori griebties aštriai už nubaudimo linuotojų.

Prieš Persiskyrimus.

Amerikoje kiekviena valstija turi nuosavius įstatymus apie moterystę ir persiskyrimus vedusiųjų porų. Iš to kyla nesutipratimai ir išeina daug blogo visuomenėi. Taigi kongresmonai George W. Norris ir W. H. Howard padavė kongrese įnešimą, kad prezidentas Taft išsiuntintų gubernatoriams pakvietimą atsiųsti kiekvienas po du atstovų į kongresą, kurie drauge su kongreso atstovais aptartų vienodus įstatymus apie persiskyrimus. Tų atstovų kelionė ir užlaikymas bus atmokėti iš Sv. Valst. iždo. Atsiesia viskas daugiau, kaip 200 tukst. dolerių. Kongreso nutarimai bus nusiųsti gubernatoriams, kad juos apsvaistytų paskirios legislatus.

Senatorius C. D. Clark įnešė, kad reikia pataisyti konstituciją taip, kad apie moterystę ir persiskyrimus sprestų federaliniai įstatymai ir teismai.

Taft nepriima Arizonos ir New Mexico į uni-ją.

Prezidentas Taft užveta-vo bilių įleidžianti Arizoną ir New Mexico į Sv. Vals-tijų skaičių, o tai dėlto, kad tų valstijų konstitucija reikalauja atšaukimo teisėtu keliu išrinktų teisėjų. Sulyg konstitucijos 25 nuostimis balsuotojų gali pareikalauti, kad nepatinkantis žmonėms teisėjai būtų atšaukti nuo savo vietos ir jų vieton išrinkti kiti. Taft tokiame įstatymui yra priešingas.

Mėsa brangsta.

New York, N. Y. — Viso-kia mėsa New Yorke vėl pa-brango. Atskiri pardavėjai pakėlė mėsos kainą nuo 2 iki 3 centų, ant svaro, aiš-kindami tuomi, kad didelių mėsos ankrovų žymiai pakelta mėsos kaina. Mėsos trastas pranašauja dar augštesnių mėsos kainų pakėli-mą ateinančią savaitę.

Kova su juodukais.

New York, N. Y. Didelis detektyvų ir policistų buris vedė smarkią kovą su 300 juodųjų žmonių ir pagalių 35 iš jų liko suareštuota. Detektyvai atvyko į juodu-kų apylinkę, idant suareš-tuoti penkis juoduosius už užkabinėjimą gatvėse bal-pųjų moterių. Kaltinamųjų viengienčiai vienok neleido jų areštuoti ir iš to iškilo smarki kova. Pagalios vie-nok policija juodukus per-galėjo.

Jaunas filosofijos daktaras.

Toledo, Ohio. — P-lė D. Jones, turinti vos 19 metų amžiaus, gavo daktaro filosofijos laipsnį Michigan valstijos universitete Ann Arbor. Ji yra jauniausi filosofijos daktaru šioj šalyje. Ji mokinosi geriausiai už visus šio universiteto studentus ir studentes ir jau turėdama 17 metų amžiaus užbaigė mokslą šiame universitete.

Ateina nepergeriausi laikai.

Washington, D. C. — Pagal vyriausybės skelbiamas žinias apie šių metų derlių, sausmetis ir karščiai, kurie buvo visoj šalyj liepos mėnesį, labai užkenkė visokių žemės produktų derliui. Nuo 1901 metų dar liepos mėnesįj nei vienais metais taip blogai nebuvo su derliumi.

Blogiausiam padėjime yra valstijos, pradedant nuo New York ir Pensylvaniją vakarus net iki uolinų kalnų. Iš visų didžiausių valstijų, produktojančių kukuruzus, kviečius ir šieną, ateina negeri raportai apie derlių. Siaurvakarinės valstijose Ramaus vandenyno (Pacific) kan-tais derlius yra pusėtinai. Pagal vyriausybės pranešimus rudens javų piutė bus daug blogesnė, negu kad prieš mėnesį buvo laukiama. Daugiausiai nukentėjo kukuruzai, nes nuo 1 d. rugpjūčio jų derlius išrodė nuo 15 iki 20 nuostimėjų blogesniu, negu kad buvo vidutiniškas derlius per paskutinius 10 metų. Kviečiai taip pat nemažai nukentėjo, ir jų piutė bus daug blogesnė, negu kuomet-nors nuo 1904 metų. Labai silpnas derlius yra avių, bet dar blogesnės pasekmės šienapiutės, nes šieno mažiau gauta, negu kad kuomet nors per paskutinius 15 metų. Bulvės šiemet taip pat menkiau užderėjo, bet su jomis nėra jau taip bloga, kaip pirmiau buvo pranešama.

Anglių trastas teisme.

Columbus, O. — Federalinis apskričio teisme generalinis prokuratorius Wickersham pradėjo procesą prieš tris anglų kompanijas, susijungusias trastan, taip pat ir prieš šešias geležinkelių kompanijas, slap-tai veikusias kartu su trastu. Prokuratorius reikalauja baumsės ir panaikinimo trusto, vedančio nelegalines operacijas.

Advokatas sunkiai nu-baustas.

New York, N. Y. — Federalinis apskričio teismas nuteisė advokatą E. E. Jackson'ą užsimokėti \$45,000 baudos, kadangi prirodė, kad jis buvo vienu iš didžiausių vielos trusto ramsčių. Už nelegalinę monopolizaciją Jackson'as maž-ką nepakliuvo kalėjim-man, bet pagalios teismas pasmerkė jį užsimokėti piniginę baudą.

Bus kerpamos... katės.

Topeka, Kansas. — Iki kokių nesąmonių prieina kartais nekurie legislaturų atstovai, parodo faktas, kad valstijos Kansas legislato-roje vienas atstovas inėšė bilių, reikalaujančių kirpti... kates, kadangi jų plaukuos-veisias visokios užkrečiamos ligos. Tą bilių paremia sveikatos skyrius, kurio nariai pataria arba kirpti kates, arba užmušinėti, jeigu nenorima su jomis turėti tiek darbo. Dabar toj valstijoje visi vaikai priverstinai turi čiepijimą nuo rauplių, musios yra visokiais būdais naikinamos, visi šunės nešioja antsnukius, o dabai bus kerpamos... katės. Ju-kauja sau iš žmonių tie tū-tukė "įstatymdaviai"!

Dešimties valandų darbo diena.

Atlanta, Ga. — Georgia valstijos legislaturėje priimta bilius, paskiriantis dešimties valandų darbo dieną fabriky darbininkams. Darbininkams jokiuo būdu ne-galima dirbti daugiau 1 valandų į parą, taip pat darbdaviams negalima įgiau laikyti darbe savo darbininkų.

Nori perplaukti Atlantiką.

Springfield, Ill. — D-ras J. W. Demmer, žinomas plaukikas, nutarė perplaukti Atlantiko vandenyną iš Liverpool'io Anglijoj iki New Yorko, kame sau pas-kyrė 200 dienų. Kuomet vanduo juroje bus tylus, plaukikas mano plaukti savomis spėkomis, o tikslai iš-tikus smarkiai audrai lips į garlaivį, kuris kartu su juo-mi plauks toje ilgoje ir pavojingoje kelionėje. Plauki-kas išskaito, kad į valandą galis nuplaukti 25 jūros mylias, žinoma, jeigu jo rekinai nepris...

Suvažiavimas majorų-socialistų.

Milwaukee, Wis. — Čia atsibuvo suvažiavimas miestų valdininkų, prigulinių socialistų partijon, abel-nam išdirbimui veikimo tak-tikos miestų ir valstijų administracijos klausimuose. Jungtiniuose Valsčiuose yra apie 20 majorų-socialistų. Kiekvienas jų turėjo skai-tyti referatą, aiškinantį ko-kį-nors visuomenės klausim-ą. Suvažiavusius svečius priėmė Milwaukee's majoras Seidel.

DRAUGAS

(THE FRIEND)

Katalikiškas laikraštis
Pasvęstas Amerikos Lietuvių
Katalikų Reikalams.

— Organas S. L. R. K. A. —

Heina iš Wilkes-Barre, Pa., kas
ketvirtadienis.

A. L. R. K. K. Sąjunga — Leidėjas.

Kun. A. Kaupas — Redaktorius
U. Augulintė — Užveisdėtoja.Visas korespondencijas ir ki-
tius raštus reikia siųsti pasRev. A. Kaupas,
64 Church St.,
Pittston, Pa.Visus pinigus, ar tai prenume-
ratos, ar tai už "džabūs" ar už
apgaršinimus ir t. t. reikia siųsti
tokiu antrašu:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.Ar bus tai spauzdinimas konsti-
tucijos, ar plakatų, ar tikietų ar
tikiečių ir tat panašūs reikalai, rei-
kia visados kreipties tuo pačiu
antrašu:

"DRAUGAS"

314 E. Market St.,
WILKES-BARRE, PA.Redakcija pasilieka sau teisę
taisyti, trumpinti arba atmesti vi-
sus prisiunčiamus raštus.Laikas ir vieta raštų talpinimo
priedera nuo redakcijos.Atmestieji rankraščiai nėra gra-
žinami redakcijos lėšomis.Rašyti reikia tik ant vieno pus-
lapio, paliekant plačius tarpus
tarp eilučių. Popierio nėra ko gai-
dėti, nes korespondentams ir
pendraderiams rašant ant abie-
jų pusių, da-gi smulkiems raidė-
m, redakcijai labai dažnai pri-
dina perrašinėti atsiųstus raštus.Norint, kad raštus tilptų arti-
siaame numeryje, rankraštis
reikia pristatyti spausdėnėn vė-
siai, kaip 9 valandą išryto antra-
nyje (utarninke).

REDAKCIJOS PASTABOS.

Kai kurie pirmieji laik-
raščiai (pav., "Liet.", "V."
džiaugiasi iš kunigų:
tumo ir Olšausko atvažia-
niam Amerikon — "V. L."
korespondentai pastatė kun-
tumą augščiau net už Gri-
pitį ir pavadino jį... pro-
fesorium. Tantai labai smagu.
Bet pirmieji — pirmieji iš-
džiausieji laikraščiai, kaip
tantai: "Keleivis" ir "Ko-
ra" jau pradėjo kalenti
lantis prieš svečius-nebuvė-
lius. Nugarbingojo vardo
"Keleivis" kun. Olšauską
padarė kaitik ne šnipu, gavu-
siu pinigų iš caro vyriaus-
ybės. Už ką — "Keleivis"
pats nežino, bet persėgėja,
kad žmonės neduotų aukų
"Saulės" namams.

Toki darbą galima pava-
dinti tik tokiais žodžiais,
kaip: "pfe! negraži!" arba:
"nemeluok, nes turėsi gė-
dą!" arba: "nekalbėk ne-
teisiai prieš savo artimą!"

Labai karštai žydų tautą
gina Anglijos beletristas ir
dramaturgas, taip pat sio-
nistų vadas, Isreal Zangwell
(Independent, Aug. 10,
1911). Išėidamas iš pamato,
jog žydai, nustoję tėvynės,
tikybės vienodumo, tuo pa-
čiu tapo priversti taikyties
prie vietinių aplinkybių, ku-
riose atsirado, ir virsti kos-
mopolitais. Vietomis jie per-
mainė tikėjimą, paviršūni-
niai išsižadėjo savo tauty-
bės, bet širdyje pasiliko žy-
dais. Dauguma žydų nenori
savosios nepriklausomos
valdos ir yra ultrapatri-
stai to krašto, kuriame

gyvena. Pav., nei vienas ma-
hometonas nėra tokiu karštu
jaunatūru, kaip Turkijos
žydai, o Prancūzijos ir Vo-
kietijos žydai politikos rei-
kaluose yra vieni kitiems
taip priešinai, kaip tikri
prancūzai ir vokiečiai. Lai-
minga esanti ta šalis, kurio-
je Izraeliaus sunus randa
laisvę. Sara Bernhardt, duk-
tė Holandijos žydo, neša
prancūzų scenos garbę po
visą pasaulį; Vengrijos žy-
das, Ludwig Barnay, kelia
Vokietijos sceną, o kitas žy-
das, Sonnenthal, vaidina žy-
mią rolę Austrijos teatruose.
Charles Frohman yra
šioje valandoje didžiausiu
impresario visame pasaulyje,
o Oscar Hammerstein
stato ant kojų Anglijos ope-
rą. Žydai mėtosi prie visko.
Dideli keliauninkai, Armi-
nius Vambery ir Emin Paša,
buvo žydai. Didžiausiu Ali-
lijos dailės žinovu yra Rusi-
jos žydas Berenson, didžiausiu
visasvietinės literatūros
kritiku — Danijos žydas,
Brandes. Marksas ir Lassalle
yra tėvai naujajam so-
cijalizmo, o d-ras Zamenhof
tėvu tarptautinės kalbos Es-
peranto. Bloch, Varšuvos
žydas, pranašauja apie visu-
tinę santaiką, David Lubin
steigia tarptautinį Žemės
Dirbimo Institutą, o d-ras
Felix Adler šaukia visų tau-
tų kongresą.

Žydai atsizymi įvairiose
mokslų šakose: d-ras Ehrlich
išranda "606", vaistą prieš
sifilį, o d-ras Haffkine —
vaistą prieš marą Indijoje;
Lombroso atsizymi krimino-
logijoje; Benfey samskrito
pažinėjimu; Sylvester mate-
matikoje; Mandelejeve che-
mijoje, jei tik paminėsime
kelis. Net pirmutinis žmo-
gus, kurs pradėjo lakstyti
oru, buvo žydas Lilienthal.

Ko daugiau?

Oscar Straus, Humber-
dine, net didis Ričardas
Wagner — buvę žydai. Dis-
raeli, Henri Bergson — ima-
me vardus be jokios siste-
mos — Max Nordau, Anto-
kolskij, Geiger ir t. t. ir t. t.
— juk tai vardai gerai žino-
mi kiekvienam apšviesties-
niam žmogui! Žodžiu, jei
permainysime truputį A.
Jakšto eiles —

Tikros bėdos, tikras galas,

Kur pažiuri... žydas.

Zangwill bando įkalbėti
net, buk bažnyčia nesugebė-
jusi parašyti savosios istori-
jos; tą darbą atlikęs žydas
Neander.

Eulogija — o gal geriau
butų pavadinus tą panegi-
riką? — baigiasi prirodinė-
jimu, jog rusams būtų nau-
dingiau davus žydams lais-
vę ir nustojus juos spausti ir
persekioti.

"Draugo" 36-me numery-
je per greitumą padėjome,
jog vienatės doklės kolonija
Arden yra netoli Delaware,
Md., vieton Wilmington,
Del. Šitos klaidos atitaisy-
mas suteikia mums progą
parašyti daugiau apie Ar-
den'ą.

Kolonija guli kokia 19 my-
lių ir pietus nuo Philadelphi-
jos ir kokia mylia nuo Har-
vey stoties Baltimore ir Ohio
geležinkelio. Ploto turi vos
70 akru, kurių didesnę dalį
užima tanki giria. Yra lau-
kas žaislams ir klubo namai.

Koloniją įkūrė pirm penki-
likos metų kokie tai ponai:
Frank Stephens ir Will
Price, kurie sakėsi, esą ū-
liais Henry George'o moks-
lo išpažintojais. Farma tapo
nupirka už paskolintus pi-
nigus. Už kiek laiko hipote-
ką (mortgage) nupirko Jo-

seph Fels, ir procentai nuo
hipotekos suėda daugiausiai
doklių, kurias kolonistai už-
sikrauja ant savęs. Apskri-
tai imant, Ardene mokama
po 22 dol. metinės doklės už
vieną akrą. Jokių algų nie-
kam nemokama, o adminis-
tracijos išlaidos labai ma-
žos. Administracija labai
lėta. Praeitą vasarą išgrista
tik maltais akmenėliais ta-
kai keliose vietose ir padėta
lieptai šlapumose. Darbinin-
kai, atlikusieji tą darbą, dau-
giau šnekėjosi tarp savęs ir
rukė pypkes, nekaip dirbo.

Žemės dirbama labai ma-
žai, nes randa yra augsta ir
neapmokama žemės dirbimu.
Pradžioje dauguma nuo-
muotojų buvo miesto darbi-
ninkai, kurie norėjo vasarą
gyventi šviežiam ore, lapi-
nėse. Mažiau lankydamo Ar-
den'ą artistai ir aktoriai. Va-
žiavo taip pat mylintis lais-
vę turtuliojai ir statėsi sau
brangesnius vasarnamius.
Tatai bėdinesniems kolonis-
tams nepatiko.

Ardene gyvena visokie
žmonės ir gyvena taip, kaip
kam patinka (kolonijos mo-
tto skamba: "As you like
it"; be ko ir pats vardas
paimtas iš šitos tai Šekspiro
komedijos; da-gi numylėtų
kolonistų vaidinimu yra to-
ji pati komedija). Anarchis-
tas gyvena sukaltoje iš len-
tų ir pasislėpusioje po me-
džių lapais budoje. Jis nuo-
latos geria alų, filosofuoja,
kaip Sokratas, ir be jokio
pasigailėjimo kritikuoja so-
cijalizmą. Netoli krumai ir
kruvos laukinių uolų. Ten
garsus raštininkas, pasnika-
vimo apaštalas ir skelbėjas
nuomonės, kad tik viena
gamta tegydo žmonių ligas,
sėdi ant drėgnos žemės ir,
pečiai atsirėmęs į uolą, lai-
ko plunksną rankoje ir rašo.
Paėjęs kiek toliau, rasi
tarp krumelių kyšančias ap-
skritas uolas. Čia vakarais
vaikai ir suaugusieji kuria
ugni ir šoka aplink ją, kaip
indijonai. Sako, kad pramo-
ga labai smagi ir sveika. To-
liau, miško pakraštyje, šalia
žaislų lauko savo lapinėje
gyvena "Pelkių" autorius —
tas pats, kurio apysaka pirm-
kelių metų buvo garsi be-
veik visame pasaulyje, bet
kuri turėjo nelaimę prašne-
kėti ne į žmonių širdį, bet į
jų... pilvą.

Moteris Ardene daugia-
siai nešioja ne andarokus,
bet maišus, kurių ausys yra
aprišamos aplink kojas ties
kulnėmis. Toks apvalkalas
vadinasi "new bloomers".
Vyrai nešioja, kaip kas no-
ri, marškinius su rankovė-
mis arba ir be rankovių; mo-
terims palikta laisvė mau-
ties panėiakomis arba ir vi-
sai jų nesimauti. Bet kolon-
nistams vis dėlto linksma,
nors drauge ir kartu, pama-
čius, jog Arden'o kolonija
neišduoda tokių vaisių, ko-
kių tikėjosi pirmieji jos su-
manytojai ir įsteigėjai. Taip
bent tvirtina J. W. Gaskine,
Arden'o gyventojas ir ne be
nuo šios dienos žinomas ko-
munistas, kursai praleido
daug laiko įvairiose socialė-
se kolonijose. Kas nori pla-
tesnių žinių apie Arden'ą,
lai perskaito to komunisto
straipsnį: Arden: a Modern
"As You Like It" (In-
dependent, Aug. 10, 1911).

Angliški dienraščiai pra-
neša, jog Panamos kanalo
teritorijoje tapo suimtas
koks tai anarchistas vardu
Aquilino Lopez. Buves jisai
Ferrer'o padėjėju minėtino-
se Barcelonos riaušėse ir da-
bar atvykęs į užmarį su-

griauti Gatuno damą ir Port
Miguelio služes (locks). Ži-
nia gal neteisinga, bet vis-
dėlto anarchisto Lopez'o
vardas yra rišamas arti su
anarchisto Ferrer'o vardu.
"Lietuvai" pravertėtų nu-
stoti ginus "humanistą",
kursai buk išlo laikesis
nuo "žudeikų"...

Atkreipiamie skaitytojų
atidą į korespondenciją iš
Londono apie Tautų Kon-
gresą. Iš jos skaitytojai pa-
matys, jog iš pavergtųjų tau-
tų kongrese tegavo balsą
vien rusinai, armėnai ir lie-
tuviai. Lietuvių vardu kal-
bėjo p. Juozas Gabrys iš Pa-
ryžiaus, kalbėjo gi taip karš-
tai, kad plota jam rankomis
ne vieną sykį, o pasibaigus
kalbai, tapo apsiestas iš
visų pusių, kaip bičių. Mums
rašo privatiniai laiške iš
Londono, jog p. Gabrys iš-
kilė beveik į didvyrį ir atsi-
rado rolėje sumanytojų tau-
tų kongreso (kada atsiliks,
mums nepraneša). Lenkai
tuojau pasiūlyjo jam kated-
rą Krokuvos universitete, o
rusai klausė, ar nepanorėtų
užimti kur norintis Maskoli-
joje katedros.

Taip tatau Lietuvių Infor-
macijos Biuras atliko nau-
dingą darbą. Iš to pasirodo,
jog Biuras buvo jau seniai
reikalingas ir jog priešin-
ties jam yra neišmintingų
neišmintingiausių daiktu.
Kuomet Amerikos ir Lietu-
vos pirmieji organai griež-
tai priešinosi Biuro įsteigi-
mui, "Draugas" visados
stojė už tą naudingą ir rei-
kalingą įstaigą. Lietuvių
aukas tam pačiam tikslui
rinko bada tik viena Vil-
niaus "Vitis". Bet Biuras
jau yra ir spėjo pasirodyti
su savo paminkliniu darbu.
Pasilieka tik klausimas,
kaip ilgai gyvuos, kokius
toliaus neš vaisius?

Čia tai ir reikia atsiminti,
jog Biuras ne oru gyvena,
jog naudinga tautai įstaiga
reikalauja tautos paramos.
Kitaip sakant, Lietuvių In-
formacijos Biuras Paryžiuje
šaukiasi aukų. "Draugo"
redakcija atidaro Fondą L.
I. B. Paryžiuje šelpti, pati
nuo savęs paaukodama
\$10.00. Pinigus reikia siųsti
pas Rev. A. Kaupas, 64
Church st., Pittston, Pa. ar-
ba į "Draugo" spaustuve.

Gerbiame tie tautiečiai, kurie
niekados neparodė šykštu-
mo svarbiems tautos reika-
lams, be abėjos pasilikis dos-
nys ir Lietuvių Informaci-
jos Biurui Paryžiuje.

Prie progos "Draugas"
išreiškia Biuro sumanytojų
ir pirmininkui, p. J. Ga-
briui, dėkingumą už pasek-
mingą atlikimą naudingo
tautai darbo.

Kaip nemokame vesti vie-
šų susirinkimų, parodo
Brooklyn incidentas. P. Jo-
nas Vanagaitis atvažiavo į
Ameriką ieškoti užuojautos
Prūsų lietuviams ir parėmi-
mo tautinio judėjimo Mažo-
joje Lietuvoje. P. V. pirmą
viešąją prakalbą laikė 11
rugpjūčio vienoje Brooklyn-
e salėje. Papasakojo savo
kelionės tikslą, nupiešė Pru-
sų Lietuvos padėjimą, išdė-
stė jos vargus, — žodžiu, at-
liko savo uždavinį kuopini-
kiais. Gal, sakysite, tuo
viskas pasibaigė? O jei kilo
kokios diskusijos, tai už
Prūsų lietuvių reikalus?...

Anaitol! Pabaigus p. V.
šnekėti, prasidėjo biauromi-
mai kun. Tumo ir kun. Ol-
šausko, galop kilo ginčai už
Susiv. Liet. reiki...

Tėv. Myl. Dr. P. Vanag. mi-
sija tapo užmiršta. Kažin-
kaip svečias iš Tilžės jautėsi
tokioje suirutėje. Kokį į-
spūdį ir rimtą "Birutės" ir
"Allgemeine Litauische
Rundschau" redaktorių ga-
lėjo padaryti toks... širdin-
gas (gal geriau būtų, pasa-
kius: širšančiųjų) priėmi-
mas?

Atsiminkime, jog taip...
gražiai akyse svečio iš už-
jurio elgėsi ne kokie tamsūs
klerikalai, bet šviesių švie-
siausi pirmiečiai.

Koks tai George H. Bren-
nan parašė neseniai knygą
vardu: "Anna Malleen".
New Yorko viešojo knygyno
užveisdėtojai tos knygos ne-
ileido visai į knygyną, remi-
damiesi jos nemoraliskumu.
Tuomet Miss Mildred Hol-
land aktorių sąjungos var-
du užprotestavo prieš mie-
to majorą Gaynor'ą, kad štai
knyga neesanti nemoraliska,
tik vat aprašanti teisingai
aktorių gyvenimą. Gaynor
peržiūrėjo knygą ir atsakė
p. Holland raštu, jog p. Bren-
nan'o veikalėlis negali, tie-
sa, kenkti dorai, bet yra be-
galo kvailas ir dėl to vieno
negali rasti ant viešojo
knygyno lentynų. Majoras
savo laiške priminė sceną iš
Cervantes'o "Don Kišoto",
kurioje kunigas, skučas (bar-
beris) ir seserėnė varto Don
Kišoto knygyną ir meta į
ugni visus kvailus raštus.
Jeigu p. Brennan'o knyga
butų buvusi aname knygyne
— baigia New Yorko majo-
ras — be abėjos jina nebūtų
išlikusi nuo sudeginimo.

— Cenzura, šviesos stab-
dymas! — suriko pirmievis.
— Ne, tai tik kvailumo
stabdymas — atsakys ro-
miai išmintingas žmogus.

TAUTŲ KONGRESAS
LONDONE
IR LIETUVIAI.

Kaip jau skaitytojai gal
girdėjo, šimet pereito mėne-
sio 25—29 d. buvo Londone
Tautų Kongresas. Svarbus
tai žingsnis susiartinime
tautų viso pasaulio. Bet da
svarbesnis mums dalyvavi-
mu jame lietuvių. Pirmu
kart čia lietuviai pasirodė,
ant tarptautinės arenos, čia
užmirštas mus vardas tapo
aiškiai iškeltas, nekaipo iš
numirusių prikeltas. Užtai
garbė "Lietuvių Informa-
cijos Biurui", ypač gi p. J.
Gabriui.

Šiame kongrese dalyvavo
daugiau nei 1200 atstovų
nu įvairių įvairiausių tautų
universitetų ir viešpatijų.

Kongresas prasidėjo 25—
VII įžanginiu mokslininkų
antropologų posėdžiu, ku-
riame p. J. Gabrys kalbėjo
apie lietuvių tautą iš antro-
pologiško atžvilgio.

Tikrieji Kongreso posė-
džiai prasidėjo 26 d. ir tęsė-
si iki 29, kas dien po du po-
sėdžiu, Londono Universi-
tates salėse. Kalbėtojų buvo
galybės, tad buvo apribuo-
tas laikas neilgiaus kalbėti,
kaip 5 minutes.

Kongreso vedėjai nelabai
norėjo prileisti kalbėti at-
stovams pavergtųjų Euro-
pos tautų, kaip va: suo-
miams, lenkams, armėnams,
rusinams, lietuviams ir t. t.
Iš prispaustųjų Europos
tautų su dideliu sunkumu
gavo prakalbėti tik armėnų,
rusinų ir lietuvių atstovai.

Dėlei stokos vietos trum-
pame straipsnyje pralei-
siu kalbėti apie lietuvių

viešpatujančių tautų, taip
pat ir armėnų su rusiniais.
Mums yra svarbu lietuvių.

Išgavęs balsą p. J. Gabrys
visu pirma paaiškino kas
tai yra lietuvių tauta, paro-
dė kuomi skiriasi nuo slavų
ir vokiečių tautos ir persta-
dė musų beteisį padėjimą po-
rusų ir vokiečių valdžia.

Ypač p. J. Gabrys užak-
centavo skirtumą tarp lie-
tuvų ir lenkų, kad mus' ne-
maišytų, neimtų per vien su
lenkais, kurie nesavaimi už-
pelnysiais liaurais prieš pa-
saulį puošti mėgsta ir nuo
musų galvos nuplėštą vaini-
ką kankinio dėvėti. Musų
rubežiai jau seniai išardyti
— kalbėjo toliau musų at-
stovas, net Lietuvos vardas
iš geografijos išbrauktas,
spauda—įrankys apšvieti-
mo per 40 metų uždrausta,
melties net Dievop savo kal-
boje nevalia buvo, nekal-
čiausias kalendorius, reika-
lingiausias elmentorius bu-
vo neseniai da nusidėjimu
už kurį reikėdavo Sibiro ty-
ruose atsidurti arba kator-
gos ražančius nešioti. Rusų
apšvietos ministerija kon-
kursus garsino ir gausias do-
vanas skyrė, kuris išparo-
dytų kad lietuvių nei tautos,
nei viešpatijos nei vardo ne-
buvo ir nėra. Bet veltų prieš
tikrą kovoti!

Mės esame, mus skaičius
3 milijonai, mės gyvuojame,
mės norime gyvuoti ir už
gyvastį kovosime! (triukš-
mingi rankų plojimai). Bet
nekovosime nei plieno kar-
du, nei ugnies liepsna, tik
meile ir apšvieta.

Meile savo žemės bočių
kaulais išklotas ir krauju
pasvęstos, meile savo kal-
bos, kurią nuo tėvų pavai-
dėm ir kurios gal mumis vi-
sas pasaulis pavydėti, nes
tai yra kalba, sulgys moksli-
ningo-geografo El. Reclus'o,
seniausio visų Europos kal-
bų ir visų gražiausia. Ir jei
pirmenybę reikėtų atiduoti
sulg kalbos — tai mumis
be jokių ginčų tai priguli,
nesakau tai nuo savęs, bet
pakartojtu nuomonę E. Rec-
luso.

Meile savo dainų, iš kurių
sėmė įkvėpimą net tokie po-
etai, kaip Gothe ir Mickevi-
čia, ir kurios sulgys kalbinin-
ko Rezos yra taip skaisčios
ir nekalto, kaip kudio sie-
la.

Toliau kovosime meile
visų kitų prispaustų tautų,
joms savo užuojautą išreikš-
dami ir brolišką ranką iš-
tiesdami.

Pagalios kovosime už savo
buvį kardu apšvietos augin-
dami ir skleiddami savąją
kulturą, kol priespauda ir
kardas neužleis vietos Mei-
lei ir Teisybei (didelei triukš-
mingi plojimai).

Užbaigdamas savo trum-
pą, bet karštą kalbą p. J.
Gabrys išreiškė norą, kad
ateinančiais metais prispaus-
tųjų tautų atstovai padary-
tų savo kongresą Paryžiuje,
kad geriaus susiartinutį vie-
ni kitiems ranką paduoti ir
greičiaus įkūnyti da lyg
šiol tuščiai skambančius žo-
džius: Lygybė, Brolybė, Li-
gysė visų tautų! (ploji-
mai).

Pabaigęs kalbą p. J. Ga-
brys oficiališkai iškėlė pre-
zidium'ui memoir'ą apie
lietuvių tautą prancūzų ir
anglų kalbomis.

Pasibaigus posėdžiui, kaip
bitės apspito p. J. Gabrį žur-
nalistai, korespondentai,
universitetų profesoriai ir
kiti mokslininkai prašyda-
mi platesnių žinių apie lie-
tuvius. P. Gabrys vieton at-
sakymų dalino memoir'ą.

Keli šimtai egzempliorių
akimirksnyje tapo išdalinta.
Daugeliui neįstėkus, padavė
savo adresus, kad jiems pri-
siųstų nemorialą.

Ypač mokslininkus lietu-
vių tauta užinteresavo, la-
biaus nei spekulentu atradi-
mas aukso kasyklų.

Šis pirmas pasirodymas
lietuvių ant tarptautinės
arenos nepasiliks be pasek-
mės. Ypač svarbu, kad lie-
tuviai sugebėjo įduoti memo-
rial'ą kongresui apie savo
tautą.

Kalba kad ir įdomiausia
greit užmiršama, bet raštas
amžinai pasiliks. Ir patis
galės paskaityti ir kitiems
parodyti.

Patėmytina, kad šis me-
morialas yra surašytas ir iš-
leistas jaunutės da musų
įstaigos "Lietuvių Infor-
macijos Biuro", kuris turi
savo tikslu priminti pasaui
lietuvių vardą. Žingei-
du dar, ką pasakys tie, kurie
drįso tvirtinti, kad suvisu
tai nereikalinga lietuviams
tokia įstaiga?

Nejaugi lietuviai taip yra
garsūs ar tai skaitlium, ar
tai darbais, kad be pasigar-
sinimo, be prisiminimo pa-
saulis žinotų, arba gal taip
yra menki ir niekingi, kad
gėda savo vardą aikštėn iš-
kelti? pasisakyti, kuo es-
me?

Buvo besirengęs kažkokis
ksiažė Pawel Zbawca—Rie-
delski kalbėti vardu lenkų
ir lietuvių. Išgirdęs apie
tai, p. J. Gabrys užprotesta-
vo: "vare kalbėti vardu lie-
tuvų, jei Tamsta išdrįstum
vardu lietuvių kalbėti už-
protestuosiu viešai". Ant
tokio pasakymo lenkelis nu-
leido ausis ir neišdrįso net
vien vardu lenkų pasiprašy-
ti balso ir prabilti.

Laikė kongreso, vakarais
londoniečiai kėlė puikias
vaives kongresistams. Iš
visų puikiausios, ityn kara-
liškos vaivės buvo Mrs. El-
mer Black, vice-prezidentės
S. V. Amerikos tautos kon-
greso komiteto. Nepasigailė-
jo nei triuso nei išlaidų, kad
skelbiama teoriją salėse Uni-
versiteto apie lygybę, broly-
bę ir laisvę tautų pas save
puikiose salėse Claridges
Rumų, įvykinti ir tuomi, ga-
lima tikėtis, prisidėjo prie
susiartinimo tautų nema-
žiaus už patį kongresą.

Nors iš šio pirmojo tautų
kongreso negalima umai ti-
kėtis apčiuopiamos naudos,
bet jo doriška nauda labai
didelė: čia tapo apskelbta
visų tautų Brolybė, Li-
gysė ir Laisvė. Čia tapo moksli-
škai išparodyta tuštumas
prietarų, kilusių iš egoizmo,
kurie skersai kelio gulėjo
susiartinimui tautų, kaip
pavyzdžiui, kad juodoji, rau-
donoji ir geltonoji, rasės ne-
gali valdyties, bet turi buti
valdomos kitų — žinoma,
baltųjų. Arba vėl, nemažes-
nis prietaras, kad dvi ar ke-
lios tautos negali tarp sa-
vės susiteikti, šalia viena
kitos arba kruvoje, vienoje
viešpatijoje ramiai sugyven-
ti ir per tai silpnėsnes turi
buti pavergiamos ir ištauti-
namos, o lygios — stipres-
nės, lyg čia, nuolatos
buti pasišaušęje viena prieš
kitą, sulg lotynų priežo-
džio "Sivis pacem pora be-
llum".

Jurgutis.

Reikalingas

Vargonininkas, mokąs gri-
galiskai giedoti ir chorą ves-
ti. Atsišaukti:

Rev. S. Dysza,

929 Erie ave.

Shenandoah.

STATYKIME "SAULĖS" LIAUDIES MOKYTO- JŲ KURSŲ NAMUS!

Gerb. "Draugo" Redakcija gina mus nuo žmonių, kurie leidžia "įžeidžiančias" mus paskalas, buk mės esą ne "Saulės" ingaliotiniai. Štai siunčiame tuos ingaliotinius ir prašome Redakcijos juos išsiai atspauzdinti.

Kun. J. Tumas,
Kun. K. Olšauskis.
12—VIII—11.

"Saulės" Valdyba kviečia visuomenę.

Jau 4-ri metai gyvuoja ir veikia "Saulės" draugija. Žinomas yra jos veikimo tikslas—šviesa skleist; žinomi yra prie to tikslo keliai—mokyklos. Tik mokyklos, tinkamai prisirengusių žmonių vedamos, gali pakelti tautą, sutvarkyti jos gyvenimą. Dar neseniai jautėme tų "tinkamai prisirengusių" žmonių stoką. "Saulės" draugija sumanė tokius žmones rengti ir, mažne be skatiko, vien šviesos idėjos vedama, įsikūrė suaugusiems prirengiamuosius Kursus Kaune.

Kiek tie Kursai mūsų visuomenei reikalingi, parodo jaunūmenės naudojimos jais. Šiais metais Kursai turėjo 93 auklėtinius. Baigiančių apie 30 reiškia — tautos dirvą įstos dirbti nemažas jaunų žmonių būrys. Turinčių norą veikti ir suprantančių savo uždavinį. Stengiamasi jiems duoti kiek tik galima, tačiau sąlygos neapsakomai sunkios. Pirmoj vietoj stoka tinkamo buto. Kiek dėl tos priežasties išeina skatiko, kiek nepatogumų turi kęsti auklėtiniai ir auklėtojai — sunku apsaityti. Reikia butinai "Saulės" draugijai įgyti namai.

Tas klausimas, iškeltas aikštėn per visuotiną "Saulės" draugijos narių suvažiavimą, rado karštų pritarėjų. Kai kurie tam tikslui prisizadėjo mokėti kasmet po 100 rub., mažesnių aukų taip pat iplaukė šiek tiek. Karšta užuojauta negesta. Neseniai gauta šimtinė ir laiškai iš kun. Indrulio parodo tai: "paskutinius marškinius, girdi, atiduosiu, kad tik atsistotų "Saulės" namai". Pradžią graži. Bet pirm, negu pradėti statyti namus, surinkti reikia apie 50 tukstančių rublių.

Jeigu visuomenė tikrai supranta savo pareigas prieš ateinančią kartą, jeigu tikrai trokšta giedrios laimingos ateities savo šaliai, lai padeda auklėti tai ateinančiai kartai mokytojus. Duokite... kiek kas galite, bet duokite visi.

Tegu tas skatikas buna jūsų susipratimo ir jūsų širdies apsiirėškimas, tegu tas skatikas parodo, kad nebe norite ir nebegalite tamsoje gyventi. Duokite, kaip savo tikriems vaikams, norėdami palengvinti jų mokslo našatą, suteikti jiems geresnes sąlygas.

Pastatykite namus tiems, kurie Lietuvos vaikus mokyti.

Aukas priima "Saulės" delegatai:
"Saulės" draugijos Valdyba:

Kun. K. Olšauskas, Pirmininkas, T. Žilinskas, D-ras R. Šliupas, kun. K. Šaulys, Išdininkas, E. Vaitkevičius, A. Vaitkevičius.

leivičius, Pralotas J. Kerpauskis, Draugijos revizorius Advokatas Leonas.

"Saulės" visuotinasai susirinkimas ingalioja rinkėjus.

Nepaprastasis Visuotinas Lietuvių Švietimo Draugijos "Saulės" susirinkimas, įvykis birželio 21 d., s. k., 1911 metų, pirmininkaujant Jo Ekselencijai Žemaičių Vyskupui G. Cyrtautui, vien balsiai ingaliavo Laižuvos kleboną kun. Juozapą Tumą ir Kauno Šv. Kryžiaus kleboną kun. Kastantą Olšauskį rinkti aukas "Saulės" Paidagogijos Kursų, Buchhalterijos Kursų ir kitų mokslo bei auklėjimo įstaigų Kaune namams pastatyti.

Visuotinio Susirinkimo Pirmininkas Žemaičių Vyskupas G. Cyrtautas.

Kaunas, birželio 21 d., 1911. Antspauda vieta.

Chicago Arcivyskupas patvirtina ingaliotinių darbą.

I have given my approbation to this most excellent work.

J. E. Quigley,
A. B. of Chicago.

Chicagoje, 4-VIII-11. Antspauda vieta.

Lietuviškai: Aš duodu mano patvirtinimą tam taip labai prakiliam darbui.

Jokubas Edvardas Quigley,
Chicago Arcivyskupas.

Ingaliotiniai kviečia Gerbiamuosius Tautiečius į pasikaitas.

Sus. Liet. R.-K. A. Reikalai.

Protokolas S. L. R. K. A. Centro Valdybos susirinkimo, laikyto Rugpiučio 7-tą dieną 1911 m. Wilkes-Barre, Pa.

10:30 a. m. prezidentas p. Jonas Rikteraitis atidarė susirinkimą paaiškindamas susirinkimo reikalingumą. Pirmiausia svarstyta, ką daryti su 40-tos kuopos Shenandoah, Pa., posmerstinėmis, kurias seimas atmetė, bet nabašnikų gentis reikalauja butinai išmokėti, pavesdami Juozui Bedrick'ui, idant šis tas posmerstinės atgautų kokių nors būdu. Likos nutarta išmokėti Marės Božienės posmerstinę, kadangi nesiranda aiškių dokumentų apie jos stovį. Reikale Jokubo Vievišio posmerstinės, likos nutarta: nors deklaracijos aiškiai rodo, kad legališkai yra suspenduotas, bet Centro Valdyba atsižiūrėdama į našlės padėją daro tą auką, išmokėdama jai 150.00. Kaslink Mykolo Tananevičiaus posmerstinės išmokėjimo, nutarta: apie tai užbaigtą tų syk, kaip greit bus pristatyta Centro Valdybai a. a. Mykolo Tananevičiaus gimimo metrikai. Šiuomi ir reikalaujame, idant reikalaujamas posmerstinės p. Jonas M. Tananevičia pristatytų a. a. Mykolo Tananevičiaus dokumentališkus gimimo metrikus.

Centro sekretoriui pasiunkus apie kuopų betvarką, likos nutarta, kad kuopos siųsdamos pinigų į Centras išpildytų atsakan-

čiai deklaracijas ir sutrauktų siunčiamą pinigų sumą, pažymėtu aiškiai ant deklaracijos, kiek prisiunčia pinigų, taipgi butinai turi būti pažymėta kuopos numeris, iš kokio miesto, už kokią bėrtainį, taipgi ir kuopos viršaičių parašai turi būti su kuopos antspauda. Šiandie daugumas siunčia pinigus Centro kasieriui čekiu be jokio rašto nei iškur, nei už ką nėra pasakyta. Deklaracijos be antgalvių, be kuopos viršaičių parašų, sumos taipgi nėra sutraukta, na tai ar toki gali būti dokumentai? O tokių yra daug.

Taigi nuo šio laiko jeigu koki kuopa prisiųs pinigus Centro kasininkui be aiškaus dokumento, tai yra, jei nebus pažymėta kiek ir už ką prisiunčia pinigų, nebus kuopos numero ir miesto vardo arba kuopos viršaičių nebus pasirašyta, ir bus be kuopos antspaudos, visas tokias kasininkas grąžis atgal tos kuopos lėšomis.

Dvasiško vadovo kun. J. Dumčiaus pranešimu reikalaujame, kad visos tos kuopos, kurios yra da neprišuntę savo liudijimų apie velykinės išpažinties atlikimą, prisiuntų ne vėliau rugsejo 1-os dienos 1911 m.

Viršminėtame susirinkime dalyvavo: prezidentas, kasierius, dvas. vadovas, abudu kasos globėju, knygus ir sekretorius.

K. J. Krusinskas,
S. L. R. K. A. sekr.

S. L. V. A. REIKALE.

Tankiai duodasi girdėti aimanavimas vargonininkų dėl trukumo gerų ir prienamų mūsų chorams "offertorium'ų". Taigi Centro Valdyba norėdama papildyti tą trukumą, nutarė išsiųstinėti tinkamiausias dvi "offertorium'ų" visiems pilnai užsimokėjusiems nariams po vieną egzempliori. 1, Ave Maria, Ch. Gounod; 4 mišriems balsams su pritarimu vargonų ir 2, "Pater Noster" J. Čaikowski, 4 mišriems balsams be vargonų pritarimu. Šios paskutinės partituroje yra prirašyta partija dėl piano, vienok groti galima tikslai per repetijas, o bažnyčioj reikia stengties, kiek galint, atgiedot be vargonų!

Viršminėtos "Offert." jau yra išsiųstos. Jeigu kuris narių negautų, teiksis pranešti man. Tiems-gi, kurie prisizadėjo but nariais S. L. V. A., bet neužsimokėjo įstojimo, nebus išsiųstos patolei, pakolei neužsimokės į Centrą \$1.00. Naujieji nariai, kurie įstos į S. L. V. A. prieš Naujus metus ir užsimokės pilną mokestį, gaus visas gaidas kurios buvo ir bus siųstos 1911 metais.

K. Strumskis,
S. L. V. A. prez.

L. B. SĄJUNGOS NARIAMS ATIDAI.

"Draugo" No. 36 Waterbury P. B. A. paduoda įnešimą. Įnešimas — tai įnešimas, kiekvienam juk galima savo mintį laisvai išreikšti, bet turiti tik tiek pranešti L. B. S. nariams, kad Waterbury kuopa — ta pati, kuri įnešimą paduoda ir dėl kurios agitacijos Sąjunga tapo sutvėrta su po kasą išpildytų atsakan-

nepatikus, nuo minėtos Sąjungos atsietė — kad toji kuopa yra suspenduota už neišsimokėjimą priderančių mokesčių spalįje 1910 m., o balandįje 1911 m. visai išbraukta iš Sąjungos už nemokėjimą duoklės į centro kasą. Tokiu būdu ta kuopa nieko neturi bendro su L. B. S. kasa, taip-pat neturi sprendžiamo balso seime.

Jonas Jaroševiče,
L. B. S. Raštininkas.

"KAM TEKS — NETEKS, O STRIUKUI VIS TEKS."

(Prisiūsta).

Kaip šita lietuvių pasaka skelbia, taip ir su mūsų laikraštija šioj gadynėj dedasi. Gema ir miršta laikraščiai, lyg grybai po lytū, dideliuo se varguose ir matyt, kad netolimoj ateityj, kiekviena draugija, kiekviena kuopa pradės leisti savo laikraštį. Bet kokia tokių laikraščių ateitis?! Kiekvienas, geriau apsvarstęs, pamatys, kad taip dalykams einant, nebegalima bus laikyties net ir tiems laikraščiams, ką jau nuo seniau gyvuoja ir šiuo laiku gerai laikosi. Štai paimkime, kad ir "Aidą", mėnesinį literatūros ir mokslo laikraštį, einantį Waterbury, Conn. Iš pat pradžių skelbėsi duosias gerus moksliskus ir pamokinančius straipsnius; ir štai tame VI ir VII, išėjusiam jau tik vieną kartą į du mėnesiu (turbūt artinasi giltinė su dalgiu), duoda pamokslą redaktoriams, šaukdamas: "Jau jūsų dienos suskaičytos... Šiandieną jau gimsta nauja dvasia, dvasia, kuri sparčiai apims visuomenę ir išvays tuos visus ardytojus doros, meilės, pažangumo!"

Bet turbūt su "Aidu" dvasia stosis visai priešingai: nes kiekvienas, baigdamas savo trumpą amžių, duoda pamokslus, o vėliau žūsta, lyg sapnas.

Zanavykas.

ATSAKYMAS P. MIKUI STANČIKIEČIUI.

Praeitame "Draugo" numeryje radau P. M. Stančikiečio iš Waukegan'o aprašytą vakarėlį, surengtą pirmui gerbiamųjų svečių iš Lietuvos. Ten jis labai išgirda kokią tai kvartetą ir pagėdauja, kad jis būtų tankiaus dainuojamas lietuviškuose vakaruose; bet nepasako nei vardo to kvarteto, nei kas jį parašė. Kaip-gi tada galima išgirti ką nors, bet nepaminti jo vardo? Nenoroms ateina mintin, ar tik čia nebus kompozicija paties P. S. Vienok, kas jį nebutų rašęs, yra neatsakančiai sukomponuotas, kadangi kvartetų panašiai niekas nėra, taip kad būtų trys moteriški balsai ir vienas vyriškas. Kvartetai esti paprastai rašomi: ar vieniems vyrų balsams, ar vieniems moterių — arba dviem vyriškam ir dviem moteriškam balsam, o ne taip, kaip P. S. išgirtasis kvartetetas.

Toliau eina pastaba: buk dainos "Sužadink jausmus" vertimas nevisai pritaikintas prie muzikos; sako, vientomis per daug silabų, negalima žodžių ištarti pilnai. Kas link vertimo tos dainelės, galui pasakyti tik tiek, kad jis yra pilnai nusisekęs: akcentai ir ritmas — puik-

niausi. Ta dainelė yra plačiai žinoma lietuviams Chicagoje. Ją dainavome su dideliu pasisekimu bendrame vargonininkų koncerte. Waukegan'e-gi, prie priėmimo naujųjų vargonų, aš pats dirigavau jų chorą, kuomet "Sužadink jausmus" buvo dainuota tenai dar pirmą kartą. Ir tai visur ji buvo atlikta puikiausiai ir giesmininkai lengvai galėdavo ištarti visus žodžius, neapleisdami net pusbalsių ir priebalsių. Nuostabu man, kodėl p. S. negali ištarti tų visų žodžių pilnai?

Dalykams kritiškojo žvilgsnio taip stovint iš p. S. pusės, patarčiau, idant ateityje ką nors kritikodamas, pasistengtų ištirti dalykus geriau, kad neatsakančiai ir neteisinga kritika visuomenės neklaidinus. Tokiu būdu išvengs pritaikimo prie savęs gerai žinomos gudų patarlės: "Slišit zvon, da neznajet gdie on".

A. Pocius.

KVIESLYS IŠ WILKES-BARRÉ'S.

Rugsėjo 4 d. — Labor Day — atsisbus mūsų statomosios bažnyčios pašventinimas. Į šią brangią ne tik mums, bet ir visiems katalikams iškilmę širdingai kviečiame savo gerbiamuosius tautiečius iš visų apilinkų.

Jo M. Vyskupas atvyks 9:20 ant Laurel Line stoties. Nuo čia eis paroda bažnyčios linkon ir veikiai prasi-dės pašventinimo apeigos. Svečių dalyvausiančių mūsų šventėje meilingai laukiame.

Su pagarba
Kun. V. Visgirda su savo paraprijiečiais.

PITTSTONO IR APLINKINIŲ ATIDAI!

Garsūs Kauno švietimo draugijos "Saulės" atstovai kunigai: Juozas Tumas ir Konstantas Olšauskas laikys prakalbas Pittstone, bažnytinėje salėje, nedėdienį, 27 rugpiučio. Bus deklaracijos, giedojimai ir aiškinimai apie Lietuvos ir jos švietimo reikalus. Susirinkite, svetiečiai! kuoskaitlingiausiai. Įėjimas visiems uždys. Pradžią 8 valandą vakare.

Šernas ir Lape.

SVEČIAI-NEBUVĖLIAI.
Kun. J. Tumas ir Alšauskas lankysis Serantone 28, 29 ir 30 rugpiučio.

Minėtomis dienomis įvyks 2-ras lietuviškų Laikraštinių suvažiavimas. Posėdžiai, dienos metu, bus laikomi svetainėje po. No. 110 W. Market St., Providence, Seranton, Pa., nuo 9 rytmetyje iki 6-tai valandai vakare.

28-tą d. rugpiučio vakare ant 7:30 d. žiegoriaus, bus viešas Susirinkimas Auditorium Svetainėje. Kalbės svečiai netik iš kitų Amerikos miestų atvažiavę, bet ir iš Europos.

Ižanga 10c.
Gera proga pasimokinti apie tautos reikalus. Todėl kviečiame lietuvius ir lietuvautes apsilankyti susirinkime ir išgirsti kalbas svečių-nebuvėlių. Gal antru kartu tokios progos neturėsime.

Komitetas.

Redakcijos Atsakymai.

Kun. P. Saurusaičiui. Tilps ateinančiame numeryje.

V. J. Kovui. "Keturi stulpai" ras vietą netrukus.

S. A. Donora, Pa. Tamsta parašė ne korespondenciją, bet pamokslą. Nedėsimė.

Pajieškojimai.

Vincas Bružinskas pajieško Aleksandro Bružinsko, savo brolio, kuris pirmiau gyveno Anglijoje, paskiau atvažiavo į Canadą. Iš Canados persikėlė į Paterson, N. J., jau bus keturi metai atgal ir dirbo šilkų fabrike; dabar nežinau kur randasi. Todėl meldžiu, jei kas apie jį žinotų, ar jis pats, lai praneša ant adreso žemiau paduoto, nes turiu labai svarbų reikalą.

Mr. Vincent Bruzinskas,
658 W. Saratoga st.,
Baltimore, Md.

Reikalingas

mokytojas, vyras ar mergina, mokyti paraprijinėj Šv. Baltramiejaus mokykloje, Waukegan, Ill. Angliškai

mokėti daug nereikia, bet lietuviškai turi mokėti atsakančiai.

Atsišaukti šiuo adresu:

Rev. M. Krušas,
1232 Lincoln st.,
Waukegan, Ill.

Reikalingas

mokantis arba norintis mokyties Shoe & Dry Goods biznį su keleta šimtų dolerių. Atsišaukti greitai laišku. Adresas:

P. J. Muller,
Athol, Mass.

Pajieškau

jauno vaikiną vedimui krautuvės, mokačio angliškai, lenkiškai ir lietuviškai, dirbusio nors vienus metus krautuvėj. Alga sulys jo gabumų. Atsišaukti į "Draugo" Redakciją.

Balius.

116 kuopa S. L. R. K. A. parengė pirmutinį metinį balių, kuris atsiliks 26 d. rugpiučio š. m. ant Washington (lenkų) svetainės, 556 Grand ave. Prasi-dės 7 val. vakare ir trauksis iki vėlybai nakčiai. Užkvičiame visi lietuviai atsilankyti ant šio pasilinksminimo.

Komitetas.

Farmerių burelis Dr. šv. Kazimiero Karalaičio, Paquonock, Conn., rengia šokį su gera lietuviška muzika ant 2 d. rugsėjo, kuris prasi-dės 8 val. vakare ant Ginnos salės, 56 Station, ir trauksis iki 45 * minutes po vienuoliktai.

Kviečia Komitetas.

Padėkavonė.

Paquonock, Conn.
14-VIII-1911

Garbi "Draugo" Administracija!

Nariai šv. Kazimiero Karalaičio D-jos nuoširdžiai dėkavoja už padirbtas mūsų draugijai konstitucijas, kurias aplaikėm.

Labiausia dėkavoja už padidinimą mokesčių knygelės, kurios užteks net trisdešimčiai metų.

Taipogi spauda ir aptaismas labai mums patiko.

Vardan visų pirmsėdis
Ignacas Juakavičius.

CHARLES DICKENS.

OLIVERIS TWISTAS.

Vertė JONAS KMITAS.

(Seka.)

Buvo tamsu, nors durk in akį. Migla da buvo tankesnė, kaip iš vakaro ir oras toks drėgnas, kad nors nelijo, vienok skruostai ir blakstienos Oliverio į porą minučių sustingo nuo užšalusio drėgnumo. Jie perėjo per tiltą ir traukė prie anų žiburių, kuriuos Oliveris buvo matęs pirmiau. Žiburiai nebuvo taip toli, o kadangi keliauninkai drožė spąčiai, tai tuojau atėjo į Chertsey.

— Traukim per miestą, — sukgūdėjo Sikes; — šia nakt nebus kam mus matyti. Tby sutiko ant to, ir jie patraukė didžiausia gatve to mažo miestelio, kurs toj valandoj' visiškai buvo tuščias. Vos markstanti šviesa buvo kur-ne-kur matyt per langus, ir užkimas šunų lojimas kaipkada pertraukė nakties tylą. Bet lauke nieko nebuvo matyt. Jie išėjo iš miesto, laikrodžiui išmušus dvi.

Paskubinę žingsnius, jie pasuko keliu po kairei. Paėję kokį bertainį mylios, sustojo pas vienus namus, atsiskyrusius nuo kitų ir aptvertus tvora, ant kurios Toby Crackit vos staptelėjęs atgauti kvapą, užšoko žaibo greitumu.

— Dabar vaikas, — tarė Toby. — Pakylėk jį, aš paimsiu.

Oliveris da nespėjo apsižiūrėti, o jau Sikes pagriebė jį už pažastų ir į porą sekundų jau jie drauge su Toby gulėjo ant žolės kitoj' pusėj' tvoros. Bematant perlipo ir Sikes, ir visi jie atsargiai selino prie namų. Ir dabar tiktai Oliveris, beveik išėjęs iš proto nuo gailystės ir baimės, pamatė, kad siekis to viso žygio buvo išlaužimas į namus, vagystė, o gal ir užmušimas. Jis susiėmė rankas ir vos sulaikė išgasties riksmą. Jo akis apmanko, šaltas prakaitas išsimušė ant išblykusių veido, kojos nenorėjo klausyt, ir jis suklupo ant kelių.

— Kelkis! — suniurnėjo Sikes, derbėdamas iš pagiežos ir išsitraukęs iš kišenius šaudyklę. — Kelkis, arba aš išblaškysiu ant žolės tavo smegenis!

— O, dėl Dievo, paleiskit mane! — verkė Oliveris. — Duokit man pagėbtį ir numirti laukuose. Aš niekados neprisitarsiu prie Londono, niekados! niekados! O, melėžiu, pasigailėkite manęs ir neverskite mane vogti. Dėl meilės visų šviesių aniuolų, kurie yra danguje, pasigailėkite manęs!

Žmogus, į kurį tas maldavimas buvo atkreiptas, ištare baisy burnojimą ir atlaužė pištalieta. Kaip štai Toby, pagriebęs šaudyklę iš jo nagi, kita ranka uždare vaiko burną, ir vilko jį pas namus.

— Tylėk! — tarė Toby; — čia nieks neatsižauks. Iš tark da vieną žodį, o aš žiebsiu tau į galvą ir viskas bus atlikta. Tas negarsu, taip pat tikra ir daug švelniau. Nagi, Bill, išlaužk langinę. Galiu užtikrinti, kad jau jis apsi-prato. Aš mačiau nevieną geriausią įpratusį jo amžio ranką, kuri taip pat elgėsi tokioj' šaltaj' naktij.

Sikes, siųsdamas baisyus keiksmus ant Fagino galvos, kad leido Oliverį į tokį darbą, smarkiai, bet tykiai dirbo su štanga. Už valandėles, su Tobio pagelba, langinė atsidarė ir nusikorė ant užkabų. Buvo tai mažas, su siete-liu langutis, pusės tos pėdos atstoj' nuo žemės. Jis buvo užpakalyje ir turbūt prigulėjo prie kokio užkambario ar kokios aludės, priemenės gale. Langutis buvo taip mažas, kad namiškiai turbūt nei nelaikė reikalingu drūčiau jį ap-verti. Bet buvo užtektinai didelis, kad įleisti vaiką, Oliverio ūgio. Labai trumpas Sikes'o pasistengimas prašalino langelio grotas, ir bematant jis atsidarė.

— Dabar klausyk, tu mažas sąnary, — tarė pašnabždoms Sikes, ištraukęs iš kišenius tamsią liktarną, ir pilnai ja apšvietęs Oliverio veidą, — aš tave per čia ikišiu. Imk šitą žiburį, tykiai lipk trepais tiesiog ir pereik per mažą priemenaitę pas priešakines duris; atidaryk jas ir įleisk mudu į vidų.

— Ten augštai duryse yra stuma, tu negalėsi jos pasiekti, — įsiikišo Toby. — Atsistok ant vienos kedės priemenėje. Ten yra trys kedės, Bill, viena dideliu šviesiai mėlynu ragučiu ir paausuta šakute ant viršaus, — tai senosios ponios.

— Tylėk, ar tu negali? — atsakė Sikes, grumojančiai ant jo pažiūrėjęs. — Kambarių duris atdaros, ar taip?

— Visiškai, — atsakė Toby, pažiūrėjęs į vidų, kad įsitikintų. — Tame šposas, kad jie palieka atdaras duris ką nors sugauti, idant šuo, kurs čia guli, galėtų vaikščioti visur, jei kartais jam užėina noras pabusti. Ha! ha! Barney matė jį šiandien lauke. Puikiai klojasi!

Nors p. Crackit kalbėjo pakugždams ir juokėsi suvis negarsiai, bet Sikes smarkiai paliepė jam tylėt ir imties darbo. Toby paklausė ir pirmiausia padėjo ant žemės liktarną, paskui prisiglaudė galva prie sienos čia jau po langū, atsirėmė rankoms į kelius ir pasikuprino, kad iš savo pečių padaryti laipsnį.

Vos tik tą padarė, kaip Sikes užsistojo ant jo, palengva ikišo per langą Oliverį, kojoms žemyn ir nepaleisdamas jo apykaklės, pastatė jį ant grindų.

— Pasiimk liktarną, — tarė Sikes, žiūrėdamas į vidų. — Ar matai prieš save trepus?

Oliveris labiau numiręs, ne kaip gyvas, veptelėjo "taip". Sikes, rodydamas šaudyklės vamzdžiu į priešakines duris, trumpai jam patarė atsiminti, kad visu keliu šuvis iki jam danės, ir jei jisai tik paleis iš burnos balsą, tai tuoj' kris negyvas.

— Viskas bus atlikta su viena minuta, — tarė Sikes, taip pat pašnabždoms. — Aš tuoj tave paleisiu, kaip tik atliksi darbą. Atsargiai!

— Kas ten? — užklausė antrasis pašnabždoms.

Juodu klausėsi atyžiai.

— Nieko, — atsakė Sikes, paleidęs Oliverį. — Nagi!

Umai atgavęs savo nuovoką, vaikas drūčiai pasirijo, kad ar jis numiręs, ar ne, bet pamėgęs užlipti augštin ir prikelti namiškius. Persiėmęs tuo siekiu, jis slinko tolyn tvirtai, bet išlėto.

— Grižk atgal! — staiga garsiai suriko Sikes. — Atgal, atgal!

Nugazdintas garsaus balso, kurs taip staiga pertraukė tylą, Oliveris paleido ant žemės žiburį ir nežinojo, ar eit toliau, ar grįžt. Riksmas atsikartojo — pasirodė šviesa — du nusigandę, pusiau apsirėdę žmones ant viršaus trepų sumirgėjo jo akyse, — liepsna — trenksmas — dumai ir triukšmas kasžinkur, bet kur, — jis nežinojo, — ir jisai šoko atgal.

Ant vieno akimirksnio Sikes išnyko, bet vėl pasirodė ir pagriebė vaiką už apykaklės pirmiau, ne kaip išnyko dumai.

Dabar jis pats šovė į žmones, kurie jau šoko atgal, — ir ištraukė vaiką į viršų.

— Apsikabink rankoms drūčiau, — tarė Sikes, traukdamas vaiką per langą.

— Duok šen kaklaryšį. Jisai sužeistas. Greit! Prakeiksmas, kaip iš jo bėga!

Paskui Oliveris išgirdo garsų skambučio balsą, susimaišusį su trenksmu šaudyklų ir riksmų žmonių, paskui jautė, kad jį kas greitai neša nelygiu lauku. Paskui triukšmas išnyko tolumoj', — šaltas mirties jausmas persmeigė vaiko širdį, ir daugiau jisai nematė nei negirdėjo.

XXIII.

Čia yra įdėtas smagus pasiėnekėjimas p. Bumblio su viena ponia ir parodyta, kad net ir pedelis yra gabus prie nekurių dalykų.

Buvo labai šalta naktis. Sniegas, sušalęs į storą, kietą plutą, gulėjo ant žemės, taip kad tik jo kruvos, susi-vertusios ant kampu, buvo prieinamos aštriam vėjui, kurs staugė po laukus, ir lyg įširdes ant to menko likusio jam maisto, pašėlusiai kėlė sniegą į debesius ir blaškydamas į tukstančius miglotų dulkių, sklaidė jas ore. Tokioj' juodoj' tamsioj', perimančiai šaltaj' naktijje nusipenėjusiems ir pralobusiems žmonėms smagu buvo sėdėti pas ugnį ir dėkoti Dievui, kad sėdi sau namie, benamiams-gi, badu mirštantiesiems vargšams pasilieka tik kristi ant gatvės ir numirti. Tokiose valandose daug suvargusių draugijos išmetų užmerkia akis mus' tuščiose gatvėse, ir kokios nebutų tų žmonių nuodėmės, jiems vargiai atsieina atidaryti savo akis, kartesniame, ne kaip šitas, pasaulyje.

Taip dalykams bėstant lauke, ponia Corney, gspadinė pažįstamos skaitytojai prieglaudos, kurioje užgimė Oliveris Twistas, sėdėjo sau prie linksomos ugnelės mažam savo kambarykyje, ir žiūrėjo nemažu pasigėrėjimu ant mažo staliuko, ant kurio stovėjo atsakančio didumo blėta, prikrauta kuoskaniausių valgių, kokius gspadinės labiausia mėgsta. Vienu žodžiu, ponia Corney buvo besirengianti papaikyti save su stiklu arbatos. Bežiurint jai į kakalį, kur mažiausias, kiek galima, katilukas cypė mažą dainą, ploniausiu balsu, — jos vidurinis užganėdinimas matomai pasididino, — taip kad ponia Corney nusišypsojo.

— Man rodos, — tarė ponitė, pasirėmus alkune ant stalo ir užsimasčiusiai žiūrėdama in ugnį; — man rodos, kad mes visi turime už ką būti dėkingi! Turime už ką, kad tik žinotume. Ak!

Ponia Corney nuliudusiai palingavo galvą, lyg apverkdama apjakimą parapijos elgėtu, kurie to nežino; ir įdėjus sidabrinį šaukštuką (jos pačios savastį) į patį vidurį mažo, nuo dviejų uncijų cininio puoduko, pradėjo daryti arbatą.

Koks mažas daiktelis gali suardyti ramybę mūs' menkos dvasios! Juodas arbatinis virdulys buvo taip mažas ir greit pripildomas, kad ponia Corney bedėjuoiant ant kitų apjakimo, vanduo perbėgo per kraštus ir truputį nušutino ponitės ranką.

— Kad jį kelmai tą puodą! — tarė gerbiama ponitė, greitai padėjus virdulį atgal. — Mažas, kvailas daiktas, kuriame vos telpa pora stiklų! Kam jis gali tikt! Bene — pridurė ponia Corney, — tokiame vargingame apleistam sutvėrimui, kaip aš, O, Dievuliau!

Tais žodžiais ponitė puolė ant kedės ir vėl pasirėmus ant stalo alkunėms, mastė apie savo apleistą likimą. Mažas virdulys ir arbatinis puodukas sukėlė jos mintyje liudną atminimą apie poną Corney (kurs jau buvo miręs daugiau, ne kaip dvidešimts penki metai). Ji negalėjo susivaldyti.

— Aš niekados neimsiu kito tokio, — tarė ponia Corney išpaikintai. — Aš niekados neimsiu tokio, kaip anas!

Ar tas patėmijimas buvo pritaikytas prie vyro, ar prie virdulio, negalima tikrai žinoti. Gal but prie virdulio, nes p. Corney tą kalbėdama ant jo žiūrėjo, o paskui jį paėmė. Vos tik jį spėjo išdazyti pirmą anbatos puoduką, kaip jai pertraukė negarsus beldimas į duris.

— Oh! eikit į vidų! — tarė ponia Corney aštriai. — Greičiausia, kokia sena boba miršta. Jos visados miršta, kada aš valgau. Nestovėk tenai ir neleisk šalčio į vidų! Kas tenai, po plynių?

— Nieko, ponitute, nieko, — atsiliepė vyriškas balsas.

— Viešpatie! — sušuko žmona daug saldesniu balsu.

— Ar tai p. Bumblys?

— Tarnas tamstos, — atsakė p. Bumblys, kurs už-truko priemenė, kad nusibružinus kurpes ir nukračius sniegą nuo drabužių, ir kurs paskui pasirodė duryse, laikydamas kampuotą kepurę vienoj' rankoj', o pundelį kitoj'. — Ar galiu uždaryt duris, ponitute?

Ponitė nedrąsiai abejojo, ką atsakyti, kad kartais nepasirodytų, jog nepritinka šnekėties su p. Bumbliu, užs-darius duris. P. Bumblys pasinaudodamas jos nepasir-žimu ir dagi pusėtinai nušalęs, uždarė duris be tolimesnio daleidimo.

— Biauurs oras, p. Bumbly, — tarė žmona.

— Biauurs, išteisybės ponitute, — atsakė pedelis. — Toks oras tai tikra parapijos priešgina. Mės jau išdavėme, p. Corney, dvidešimts ketvirtainių duonos kepelaičių ir pusantro surio tik šiandien po pietų; ir da elgėtos nepa-kakinti.

— Žinoma, kad ne. O kada jiems pakaks, p. Bumbly? — tarė žmona, sriaubdama arbatą.

— Išteisybės, kada jiems pakaks? — tarė Bumblys.

— Ugi vienas žmogelis, kurs dėlei savo pačios ir didelės šeimynos gavo ketvirtainį duonos kepaluką ir gerą, pilną svarą surio. Ar jis dėkingas, ponitute, ar jis dėkingas? Nei už skatiką. Ir ką jis daro, ponitute? Ar neužsimanys anglių nors pilną skepečiukę, sako! Anglių! Ką jis veiks su angliais? Išsikeps su jais surį, ir ateis prašyt daugiau! Taip tai yra su tais žmonėms, ponitute. Duok jiems šiandien pilną žiurstą anglių, tai užporyt jie ateis kito, — sušalę, kaip murmulas.

Žmona išreiškė savo pritarimą suprantančiu šypsojimu, o pedelis tęsė toliau.

— Man niekados dar neteko matyti šitokio atsitiki-mo, — tarė p. Bumblys. — Užvakar vienas žmogus — ta-mista buvai vedusi moteriškę, tai aš galiu šitą paminėt — žmogus, vos tik su vienu skarmalu ant savo pečių (čia ponia Corney nuleido akis žemyn) ateina pas mus' užveiz-dėtoją, kada tasai sėdėjo su svečiais prie pietų, ir sako, kad turi gauti pašalpą, ponia Corney. Kadangi elgėta ne-norėjo eiti laukan ir labai nugazdino svečius, tai mūsų už-vaizda liepė jam duoti svarą bulvių ir puskvortę avižinių miltų.

— Širdelė! — kas man iš to per nauda? Lygiai, kaip duotum porą geležies akinių. — "Labai gerai, — sako užvaizda, atėmęs nuo jo tuos daiktus, — daugiau čia nieko negausi". — "Tai aš nustipsiu ant gatvės", — sako val-kata. — "Na, na!" — sako užvaizda.

— Ha! ha! Puikiai! Tuoj' galima pažinti p. Garnett, ar ne? — pertraukė žmona. — Nagi, p. Bumbly?

— Taigi, ponitute, — tęsė pedelis, — jis išėjo laukan ir išteisybės numirė ant gatvės! Žiūrėkit, koks priešgina ubagas!

— Tas perviršina viską, ko galima tikėtis, — karštai patėmijo gspadinė. — Bet ar jums neišrodo, kad tokia už durų pašalpa yra blogas darbas, p. Bumbly? Tamista patyręs žmogus ir turi žinoti. Nagi.

— Ponia Corney, — tarė pedelis nusišypsojęs taip, kaip žmogus turįs augštesnes žinias, — pašalpa už durų, išmintingai atliekama; — išmintingai atliekama, ponitute, yra parapijos apgynėja. Svarbus tikslas pašalinės pašalpos yra tame, kad duoti ubagams tikrai tą, ko jie ne-nori: ir jiems nusibos lankyties.

— Žiūrėkit! — sušuko ponia Corney. — Tas taipgi labai gerai.

— Taip. Tarpu mudviejų šnekant, ponitute, — atsakė p. Bumblys, — tai svarbi taisykla ir jei randate apie tokius atsitikimus tuose drąsiuose laikraščiuose, tai vis ten paminėta, kad tokios ir tokios šeimynos buvo pašelpstos surio trupinėliu. Dabar taip priimta visoj' šalyj. Vienok, — pridurė pedelis, išvyniojęs pundelį, — tai yra oficija-linės paslaptis, ponitute, apie kurias neišpuola kalbėti, be-ne, jei taip pasakysiu, su parapijos urėdais, kaip mudu. Štai čia portveinas, ponitute, kurį valdžia partraukė ligo-niams. Tikras, šviežias, teisingas portveinas, tik šiandien išimtas iš dėžės, grynas, kaip ašara ir nesudrumstas.

Pažiūrėjęs prieš šviesą ant pirmosios bonkos, kad pa-rodyti jos gerumą, p. Bumblys pastatė abi ant spintos, su-lankstė skepečiukę, į kurią jos buvo suvyniotos, išlėto įsi-dėjo ją kišenim ir pasiėmė kepurę, neva norėdamas išeiti.

— Tamstai bus labai šalta eiti, p. Bumbly, — tarė gspadinė.

— Taip pučia, ponitute, kad gali nukirsti ausis, — at-sakė p. Bumblys, pastatęs apykaklę.

Gspadinė, pažiūrėjo nuo mažo virdulio ant pedelio, kuris artinosi prie durų. Kada jis atsikosėjo, rengdama-sis ištarti labanakt, žmona nedrąsiai užklausė, ar — ar jis nenorėtų puoduko arbatos?

P. Bumblys akimirksnyje atvertė atgal apykaklę, pasidėjo kepurę ir lazdetą ant vienos kedės, o kitą pri-sislinko prie stalo. Palengva ant jos sėdamasis, jis pa-žiūrėjo ant gspadinės, o toji nukreipė savo akis ant arba-tinio puoduko. P. Bumblys vėl atsikosėjo ir truputį nu-sišypsojo.

Ponia Corney pakilo, kad paimti iš spintos antrą puo-duką ir bliudelį. Kada atsisėdo, jos akis susitiko su mi-triojo p. Bumblio akimis. Ji užkaito ir pradėjo triustis apie arbatą. P. Bumblys atsikosėjo iš naujo, šitą sykį gar-siausia.

— Ar saldžiai, p. Bumbly? — paklausė gspadinė, paėmus cukrinę.

— Labai saldžiai, ponitute, — atsakė p. Bumblys. Sa-kydamas tą, jis atkreipė akis ant ponios Corney; ir jei pe-delis kada nors gali būti skystas, tai tokiu pedeliu tą va-landą buvo p. Bumblys.

Arbata tapo padaryta ir paduota tylomis. P. Bumblys pasitiesęs ant kelių skepečiukę, kad trupiniai nesuterštų jo gražių kėlinių, pradėjo valgyti ir gerti; kaipkada per-traukdamas tą užsiėmimą giliu atsidusėjimu, kurs vienok suvis neužkenkė jo edrumui, priešingai, rodos palengvino jo darbą arbatos ir pyragaičių srityje.

— Matau, jūs turite katę, ponitute, — atsiliepė p. Bumblys, patėmijęs katę, kuri raičiojosi pas ugnį su savo šeimyna, — ir katukus taipgi, turiu pasakyti.

— Aš juos taip myliu, kad tamista netikėtum, — at-sakė gspadinė. — Jie tokie laimingi, išdykę, linksmi, kad tai puiki dėl manęs draugija.

— Labai dailūs gyvuliukai, ponitute, — atsakė p. Bumblys patvirtinančiai. — Jie tokie naminiai.

— O, taip! — atsakė karštai gspadinė, — taip myli savo namus, kad smagu žiūrėti.

Toliaus bus.

„Draugo“ Agentai.

Rev. J. Sutkaitis,
2112 Sarah st.,
Pittsburg, Pa.

K. Strumskas,
190 High st.,
Brooklyn, N. Y.

Juezas Malšaukas,
Forest City, Pa.

T. Kizievich Box 167,
Minersville, Pa.

M. Karbauckas, 52 G. st.,
So. Boston, Mass.

J. Mikutaitis,
1327 Rebecca st., S. S.
Allegheny, Pa.

J. Bartoševič,
4417 Marshallfield ave.,
Chicago, Ill.

M. Urbanavič, Box 33,
Thomas, W. V.

J. Antanaitis Box 22,
Swoyers, Pa.

J. Versiackas,
65 Davidson st.,
Lowell, Mass.

Juožas Akevičius, P. O.
Silver Creek, Pa.

Vincas Stasevič,
349 Hamilton st.,
Grand Rapids, Mich.

Jonas Leipus,
1022 Bay st.,
Superior, Wis.

P. J. Miller,
Lithuanian Store,
Athol, Mass.

Pr. S. Karzonas,
2422 W. 69th st.,
Chicago, Ill.

St. Petruškevič,
223 E. 6th st.,
Mt. Carmel, Pa.

M. K. Petrasukas,
415 Middle st.,
Kenosha, Wis.

A. Urbonavič,
329 River st.,
Plymouth, Pa.

Juožas Podžukynas,
1338 So. Canal St.
Chicago, Ill.

Dcm. M. Andrulionis,
65 Davidson st.
Lowell, Mass.

Ant. Tuškėnis Box 116
Plymouth, Pa.

Julius Bukantas,
94 Blackstone st.,
Boston, Mass.

Jonas Ramanauckas
135 Ames st.,
Brockton, Mass.

B. P. Miškinis,
Box 124, 35 Arthur st.,
Montello, Mass.

F. B. Versocky,
257 So. 33rd st.,
So. Omaha, Neb.

Stanislovas J. Šaban,
Box 239, Lewiston, Me.

Pr. F. Juškevič,
131 Jackson st.,
Lawrence, Mass.

Jonas Galeckas,
109 So. 3rd st.,
Brooklyn, N. Y.

Kun. A. Ežerskis,
5447 S. Wood st.,
Chicago, Ill.

Kazys Matukevič,
1742 Nay Aug ave.,
Scranton, Pa.

Liudnā Man.

(Feljetonėlis).

Ir dėlto man jų gaila. Šioj valandoj' aš negaliu ramiai apie tai kalbėti, ir žiūrėti į tuos nelaimingus mano tautos brolius, kurie auksinių kalnų pažadėjime atsibastė į nepažįstamą jiems šalį. Jie čion aimanuoja—dūsauja; netik ką aimanuoja—dūsauja, bet da gaudžia vėria iš per sunkaus jiems darbo; tankiausiai nei reikalingų jų gyvenimui pinigų pritrūkstą, nes čion žinoma perijodinė darbo stoka. Vargas gamina kitą vargą tik baisesnį, tik nuožmesnį. Tuom yra girtuoklybė visų čion gyvenančių lietuvių. Supranta fiziologiską reikalingumą, bet gaila tų žmonių, kurie į tų žiaurių tiesų nasrus papuola. Gaila man tų tuom labiau, nes tai yra mūsų žmonės, lietuviai vienos tautos sunys. Gaila, žiurint, kaip jie čion nyksta, besikamuodami su gyvenimu ir jojo pastangomis, čion svetimoj' šalelelėj. Ir iš to da man liudniau pasidarė! Visas apnyko, aptemo, apsičiau. Rankos nukrito žemyn be galės, galva palinko, lupos susikando, ir vėl norėjau verkėti, bet susilaikiau! Nuleistos žemyn akys išvydo rudas ir tarsi, kad ramumas apėmė mane, tarsi sutikau su savo ir kitų likimu! Nuskyčiau vieną iš jų ir taip į

ją prabylau: "Rutele mano žaliolij, kas tave čionai atnešė? Gal Lietuvos seselė, laikydama tave per talismaną, nešė per jurią, per mares. Jos gal norėta tau pasiskusti, jeigu vargelis prispaus, jos gal manyta tau pasiguosti, jeigu ašarėlė byrės; o gal tu, žaliolij, ir pati tą atspėjai, ir panorėjai Lietuvį vergus lydėti, ir juos nelaimės skėstančius raminti? Neužmiršk brangiausia Lietuvos gėlele, mūsų brolių—seserų; žaliuok ir niekados nevyk! Ramink mūsų nusiminusius veidus ir sugelstas mūsų begalinį skausmą širdis! Primink mums tankiaus mūsų tėvynę, kad svetimtaučių jurose nepaskestumime, ir šnabždėk—kuždėk mums paslaptingus tėvynės meilės žodžius! Ir tarsi aure jos balsą išgirdau. Tarsi kad ruta, toji žaliolij, į mane prašėkėjo. Suneli, grįžk Lietuvon ir nepasilik čion svetimoj' šalelėj! Grįždamas, neužmiršk ir manęs pasiimti, su savim, nes ir man čion neramu—nuobodu. Grįžk ten, kuri žemė tave pagimdė, kur tu augai ir mylėjai! Ten tavo ausis glostys miškų ošimas, akis džiugis saulės spinduliai. Supratau rutos šneką ir pradėjau gaudžiai verkėti. To paslaptingo balso aidas užgavo mano sielos stygą ir susilijo į vieną akordą, akordą liudnesnį už Bethoveno nokturnas. Sunau, grįžk tėvynėn! gaudė šimtus kartų

atkartojamas akordas. Grįžk tėvynėn, nes jina taves laukia, jina tikėjosi jos neapleisias, ją gelbėsias, ji tave mylėjo ir myli... Jeigu būtų perkunas į mane trenkęs ir visas prigimimas sumišęs, nebūčiau taip nustebęs. Iki šiolei man rodėsi, kad aš mylėjau ir myliu tėvynę, o tik ji nedėkinga. Šiandien priešingai. Aš ją apleidau, o jina mane myli. Man vis rodydavosi, kad tėvynė užmiršo mane, užmiršo toį svarbiausioj' valandoj, kada aš vienu-vienas vargus vargau, kentėti kentėjau, mokslus beedidamas. Man tada rodydavosi, kad tėvynė mane prakeikimais svaidė, atsišveikinimui ranką tiesė! Dabar virto kitaip. Tasai balsas, kuris gal milijonus vibracijų yra padaręs, kol čion iš Lietuvos atkeliavo, kitaip kalbėjo, kad tarė: Myliu tave, sunau, nebėgk nuo manęs. "Tau trumpas kelias, kaip trumpą laisvę tavo tėvynė turi". Ir atrodė man, kad nepakelsiu tos tų žodžių, sunkenybės. Prisi-glaudžiau prie šalip augančio medelio, nes pradėjau drebėti. Ne baimė tai buvo, anaipol ne! Tik sielą, patiko tragiškas gyvenimo momentas, kurią perdėm kalavijas perverė. Nuleistos

akys nieko neregėjo. Mintis sustojo dirbė. Tik krutinė lingavo ir ašaros riedėjo. Jos riedėjo ant tų pačių žalių rutelių, kurias siubavo siubudamos šnekėjo, tik da liudniaus, tik da tragiškiaus: Grįžk tėvynėn! — Liudna man!

Žaibas.

Geras uodas.

— Gaspador, — tarė fermerio darbininkas pirmą rytą atsikėlęs, — aš visą naktį nemigęs; pereitą naktį gaidys atsitupė ant lango ir plasniojo sparnais per visą naktį.

— Tai ne gaidys, bet uodas buvo įsispraudęs į langines, — atsakė fermerys.

— Sutikau šiandien tavo pačią ant gatvės.

— Ar matei jos auksinį dantį?

— Ne, ji buvo užsičiaupus.

— Tai nebuvo mano pati.

— Žinai, mano uošvė serga.

— O kaip su ja?

— Blogai.

— Tai nėra vilties?

— Ne. Gydytojas sako, kad pasveiks.

— Žinai, ką padarė tavo šuo? Apdraskė mano uošvę.

— Numanau, kad nori mane skusti už nuostolius.

— Suvis ne. Kiek nori už tą šunį?

Vienas rašytojas atnešė pas kritiką savo apsaką, susidedančią iš 140,000 žodžių. Kritiką ją visa perskaitė ir davė jam patarmę:

— Išmes vieną pusę.

Rašytojas taip padarė. Manydamas, kad apysaka dabar jau daug geresnė, jis vėl atnešė ją pas kritiką.

Tasai perskaitė ir tarė:

— Dabar išmes kitą pusę.

— Žiūrėk, ten eina kritikas.

— Ką jis kritikuoja?

— Nieko, bet visados esti kritiškam padėjime.

Ant Šerifo

J. F. GILLIS

Mūsų Tautietis.

Visų lietuvių priedermė balsuoti už jį per nominaciją 30 d. rugsėjo 1911 m. Jeigu mes nepalaikysime savųjų, tai niekad neturėsime nieko gero ir politikoje visados lietuviai bus pažeminti. Tai gi už savuosius, už tautiečius!

Saugokites peilio ir pavoingos operacijos. Gydome Ruptura

GREITAI, NEPAVOJINGAI IR ANT VIRSLOS PAS VYRUS, MOTERIS IR VAIKUS.

Nereikia diržo,

Užtikriname pilną išgydymą rupturos (abiejų lyčių) pas senus ir jaunus, o net ir užsisėjusius, be peilio pagelbos.

Daktaro O'Malley naujas gydymo būdas yra visai nepavojingas. Be skaudėjimo, be operacijos, be pertraukimo darbo. Išgydymui nereikalaujate nekoti diržo.

Užgandinimas garantuotas. Padėkavonės ir paliudijimai išgydymui ligonių.

Skaitykite padėkavonę žemiaus.

Formas Pennsylvania's gelžkelio taip kalba į sergančiuosius: Pirm dešimtis metų gavau rupturą nupildamas. Išleidau šimtus dolerių, vartojau visokius diržus be pasekmės, bet kuomet pamėginau Dr. O'Malley metodą, visai išsigydyčiau. Pirmutinis mano atsilaukymas pas daktarą O'Malley daug palengvino.

John W. Bousum, Berwick, Pa. foreman Penn. R. R. (Sellinggrove Div.).

Ateikite arba parašykite reikalaudami knygų su mano būdu rupturos gydymo. Atsiųskite markę.

Dr. Alex. O'Malley

Ofisas: 158 S. Washington st.

Wilkes-Barre, Pa.

Ten, kur galite rašyti ir kalbėti lietuviškai.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

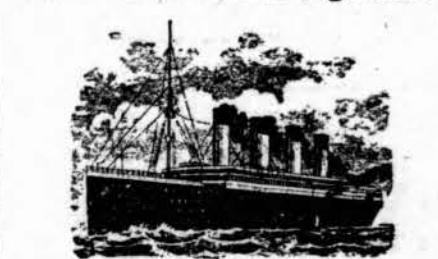
Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Atsakykite.

Tikras Lietuviškas Agentas.

Malonus viengentiai lietuviai ir lietuvaitės! Jei norit turėti lengvą ir laimingą kelionę į seną tėvynę Lietuvą ir nenori būti nusikraustu atvažiavęs New Yorkan, tai kreipkis tiesiog pas G. Bartasių. Jis visiems žinomas geras žmogus, užlaiko du ofisus: vieną Bostone, antro New Yorko. Paduoda laivakortes į visas pasaulio dalis ant drūciausių ir greičiausių laivų ir už pigiausias kainas. Siunčiame pinigų ir išsainome ant amerikoniškų. Parupiname gubernskus pasportus iš Konsulio. Pasaime keleiviams kambarius dėl nakvynės ir suteikiame kiekvienam visokias svarbias žinias uždyk.

GEO. BARTASIUS, Agentas,

261 W. Broadway, So. Boston, Mass.

558 Broome str., New York City.

Pasinaudokite!

Turime atspaudę šv. Rožandžiaus tajemnyčias. Penkiolika tajemnyčių kainuoja 10 centų. Kalbantieji rožandžių tepasirūpina parsitraukti tajemnyčias. Adresuokite:

"Draugas"

314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Kas reikalauja

austinių (krajavų) škaplerių Panos šv. ir šv. Traicės, gali gauti pas mus visada. Mės išdirbame ir reikalaujantiems pasiūnčiam porą ant pažūros.

Mrs. A. Smalietė, 2737 E. Pacific St., Philadelphia, Pa.

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir išsitrynau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimos šepo. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.

F. A. D. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.

Richterio Congo Pillės yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c ir 50c.

REKOMENDUOJAME Mūsų NAUJĄ AUKSINĮ 23 AKMENŲ GELŽKELIO LAIKRODĖLĮ.

Auksiniai, pakuoti ir kitoki su 23 akmenimis, parduodami 10,000 vadinamų "Accuratus" laikrodėlių tikrai už \$5.75 šėdina. Tie gražūs laikrodėliai puikiai išrodyti, dubeltavi lūktai, gerai laiko rodanti, labiausiai keliaminkų naudojami, kurie turi dabotį laiką, moteriški ir vyriški, gvarantuoti ant 20 metų. Tikrai gražūs laikrodėliai, ne gėda bus nei draugams toki parodyti. Jeigu nori turėti gerą diegiorėlį, tai štai mūsų pasiūlymas: Mės pasiūlyme šita laikrodėlį kiekvienam C. O. D. už \$5.75 ir ekspreso kaštus dėl perdūrijimo. Jei nepatinka, samskaišite net esant. Mės riskuojame viską. Auksiniai

grandinėlia duodam dykai su laikrodėliu. Adresas:

EXCELSIOR WATCH CO., DEPT. 995, CHICAGO, ILL.

NAUJAS KRAUJAS.

Kraujas vaikščiojantis po mus kuną turi būti čystas ir riebus. Visokie nešvarumai, nečysti ir kenksmingi sadėliai turi būti išvaryti iš kuno ir gyslos turi būti pripildytos gero kraujo. Tas apsi-keitimas turi būti nuolatinis, kitaip liga iškyla. Tai gi kiekvienas, kaip veik jo apetite ar gromuliavime netvarka atsiranda, turi naudoti Trinerio Amerikonišką Elixirą iš Kartaus Vyno, didį toniką ir apėstytoją. Tas nedaleis nečystai medžiagai susirinkti kune, bet užlaikys vidurius čystai ir sveikai. Jis duos pajiegą grumuliavimo organams ir nervams. Jis suteiks jums sveiką apetitą, išgydys nuo užkietėjimo, galvos skaudėjimo, geltligės ir nemalumo. Visose aptiekose. Jos. Triner 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

SUSIV. L. R. K. A. CEN-TRO VALDYBOS ADRESAI.

Jonas Rikteraitis, prez.
67 James St.,
Waterbury, Conn.

Mateušas Toluba, vice-prez.
1139 Wyoming ave.,
Exeter Boro, Pa.

Kazys J. Krušinskas, sekr.
457—17th St.,
Brooklyn, N. Y.

Pranas Burba, kasierius,
454—456 Main St.,
Edwardsville, Pa.
P. O. Kingston Station
Wilkes-Barre, Pa.

Kasos globėjai:
Juozas Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Jonas Jaroševiče,
266 Silver St.,
So. Boston, Mass.

Kun. V. Vizgirda, knygius
190 S. Meade St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Kun. J. Dumčius, dvas. vad.
P. O. Minersville, Pa.

Sajungos Liet. Vargonininkų Amerikoje vyriausybės adresai.

K. Strumskis, prez.
190 High St.,
Brooklyn, N. Y.

P. Grajauskas, vice-prez.
Paca & Saratoga St.,
Baltimore, Md.

J. Stulgaitis, kasierius,
40 Sylvanus St.,
Wilkes-Barre, Pa.

A. Gudaitis, sekretorius,
P. O. Box 73
Silver Creek, Pa.

Farmieriai, Darbininkai

ir visi fiziškai dirbantieji žmonės tankiai apsega inkstų liga. Kaip greit patėmsi silpnumą arba kokią betvarę veikime inkstų, kepenų arba puslės, pastiprink tuos organus

Severos Vaistai Inks-tams ir kepenims

50 centų ir vienas doleris.

Geras kiekvienu metu laiku

Tavo organizmas silpsta ir išeina iš tvarkos, ba yra blogai maitinimas skysto kraujo, nečysto ir nesveiko. Toks padėjimas traukia prie ligos, bet galima pakreipti jį į sveikatą, jeigu imsi

Severos kraujo valytoją

Vienas doleris.

Naujalaikine liga

Dirksnių pailsimas rokuojasi šių laikų liga. Skaitlius nervais sergančių vis auga.

Štai priežastys:

Rupesčiai,
Persidirbimas,
Aštri tarpkova,
Darbas sėdint,
Blogi įpročiai,
Visoki pasivelijimai
Blogas gyvenimas

Štai apsiereikimai:

Nerimastis,
Jautrumas,
Baimė,
Nemigė,
Abelinas silpnumas,
Įniršimas,
Prislėgimas, nuliudimas.

o čia yra vaistas:

Severos Nervotonas

Apmalšina ir sustiprina dirksnius, Sugrąžina nervams energiją, Duoda sveiką ir pastiprinantį miegą, Sustiprina ir atjaunina visą organizmą.

Šiandien nusipirk bonką.

Kaina vienas doleris.

Parsiduoda visur aptiekose. Persitikrink, jog tau duoda "Severos". Daktaro patarimų reikalauk, rašydamas į mūsų Gydytojų Skyrių.

W. F. SEVERA CO.

CEGAR RAPIDS IOWA

\$10.00 Siutai garsinasi

\$10

niekad nenupirkote gero, vien pigius siutus, iki kol aš nepasirodžiau ant scenos. Dar ir dabar perkate prastą tavorą, išskiriant mano krautuvę.

Tik pažiūrėkite kolekciją siutų po \$10.00, kuriuos aš turiu. Jeigu nors vienas ant šio pasaulio siutas, vertas 15.00, subytis manuosius, aš dar už pigiau atiduosi.

Kašmiriniai
Wilnoniai
Serges
\$10

Pasiuti panašiai siutams, parsiduodamiems po \$20.00. Tai ką padaro žema randa ant antro augšto.

LOUIS ROSENTHAL,

ANT KIRBY'S KRAUTUVĖS,

Vaikams siutai parsiduos sekančią savaitę.

HEIGHTS DEPOSIT BANK

Kampas E. Market ir Hancock Sts.
WILKES-BARRE, PA.

Moka 3-čią nuosimtį nuo sudėtų pinigų ir ima pinigų ant suėdėjimo nuo dolerio ir augščiau.

Siunčia pinigus in visas svieto šalis.

Atdara nuosimtį iš ryto iki 3-jų po pietų; subatomis—nuo 9-jų iki 7-jų vakare.

Saudymo ir putojimo,

Ikvalei šnypštimo, daug gyvasčiai įiegu, daug sveikatos ir smagumo kiekvienam stiklė.

Stegmaier'o ALUS

Jeigu nori persitikrinti, tai progai pasitaikys atkims bonkute, alus putodamas bėgs laukan, o jo geras kvapas padarys tave jo mėgėju. Bet turi butinai reikalausti Stegmaier'o, kitaip paduos tau kitoki "taipogi gerą", kuris atneša parduvejui daugiau pelno.

Gryno maisto ženklas ant kiekvienos bonkutės.

STEGMAIER BREWING CO.

Wilkes-Barre, Pa.

Naujas telefonas 977
Bell telefonas 422

Plymouth National BANK.

Kapitolas su poveršiu
\$165.000.00.

Šitoji Banka prižiūroma Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuosimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susisiekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
Iždininkas.

Mandagus patarnavimas.

First National Bank

PUBLIC SQUARE
Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITARY

KAPITOLAS \$375,000.00
Perviršis ir nepadalyta nauda 490,000.00

Už sudetus pinigus moka 3-čią nuosimtį.

WM. S. Mc. LEAN, President,
FRANCIS DOUGLAS, Cashier.

Užsirašykite

„DRAUGA.“

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Iždirbejas

visokių ženklu draugystėm. o ypatingai: kokardu guzikučiu metalu, anameluotu ir padengtu celuloid'u, šarpu, veliav ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artistškai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MASS.

SWALM HARDWARE CO.,

21 North Main St., Pottsville, Pa.

Ivairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, irankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Juozas Szukis,

Geriausias Lietuvis

FOTOGRAFISTAS,

Naujas Telefonas 1070-R.
20 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa.

Merchants Banking Trust Company,

Mahanoy City, Pa.

Turi Kapitolo su nuosimčiais

\$190.000.00.

Sudėtų pinigų

\$700.000.00.

Mēs vedame visoki legališką biznį.

Mūsų bankoje galima susikalbėti: lietuviškai, lenkiškai, vokiškai ir angliškai.

JOHN J. MEYER,
Kasininkas.

Kurių skaitytojų prenumerata pasibaigusi, tiems šis numeris bus paskutinis. Siunčiant pinigus, čekius, arba "Money Order", siųskite ant adreso:

„DRAUGAS“,

314 East Market St.,
Wilkes-Barre, Pa.

Šiuomi pranešame visiems, jog mes atspaudėme iš naujo Trumpą Katekizmą, taigi kurie pirmiau reikalavote, tai dabar galėsite gauti.

10 centų egzemplioris.

„Draugas“

314 E. Market st.

Wilkes-Barre, Pa.

Office New Telephone 37.
Residence 1100.

Lietuvių Advokatas.

Jonas S. Lopatto

47-48-49 Bennett Building,

Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų ant pirmo mortgage, arba pirkti namus lai kreipiasi.

First National BANK,

PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1864.

KAPITOLAS \$100.000.00.

PERVIRŠIS \$250.000.00

Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.

Moka 3 nuosimčius nuo sudėtų joje pinigų.

UNION TICKET AGENCY.

Seniausia Lietuviška Banka Scrantone ir Visoje Aplinkinėje. Agentūra Laivakorčių ant Geriausių Linijų.

Sinčia pinigų kas dien iš visas daliai svieto; taipgi perka ir išmaino visokių pinigų. Išdėra visokių dokumentus Amerikos ir Lietuvos teismuose. Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-tos ryto iki 9-tes val. vak. Nedėliose: nuo 10-tes ryto iki 5-tai vakarai.

Adolf Blau,

Union Ticket Agency,

203 Lackawanna Ave., Scranton, Pa. Taipgi turime savo krautuvelyje daugybę visokių maldaknygių ir svietiskų knygų visokiame kalbose. TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 662.

FABIOLE,

garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė VYTAUTAS.

Kaina \$1.00.

Imantiems daugiau kaip vieną egzempliorį, nuleidžiamas didelis nuosimtis. Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,

312 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

—NAUJA KNYGA—

BIBLIJA

arba šv. Raštas išleistas. Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.

Kaštuoja \$2.15 persiuntimui.

Adresas:

REV. S. PAUTINIUS,
Mahanoy City, Pa.

Wilkes-Barre

Deposit & Savings

BANK,

71 PUBLIC SQUARE,
WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas \$150.000

Perviršis \$450.000

Depozitai \$2.625.000

Moka 3-čią nuosimtį nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ryto iki 3 popietu, subatomis nuo 9-12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.

Galima susikalbėti lenkiškai ir lietuviškai.

L. RAUCHUT

Dirbtuvė Uniformu ir visokių reikalingu daiktų draugijoms ir nrkiestroms, uždėta 1887 m. Dirbame taipgi vėliavas, kukardas, arnotus, kapas ir t. t. Reikalaukite iliustruoti katalogu.

1520 N. 4 gatvė

PHILADELPHIA, PA.

Bell Phone 4858-D. KENSINGTON.

The BENEFICIAL SAVINGS FUND SOCIETY

1200 ir 1202 CHESTNUT STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Uždėta 20 dienų Balandžio 1853 metuose.

Nuosimtis 3.65 metams.

PAMATINIS KAPITOLAS --- trylika milijonu dolerių. SUDĖTŲ PINIGŲ --- vienuolika ir tris čvertis milijono dolerių.

PERVIRŠIS --- vienas ir viena čvertis milijono dolerių. Depozitoriu suviršum trylika tukstančių asmenu.

DEPOZITUS PRIMAME PER LAISKUS.

IGNOTAS J. DOHAN, Prezidentas.

ANDRIUS J. KEEGAN, Vice-prezidentas.

ALFRED J. MURPHY, Sekretorius ir Kasininkas.

ANTANAS HURST, Esq., Patarėjas.

Lietuviškųjų Šv. Kazimero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Lietuviškosios Seserų priima pas save mergaites mokymui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie regulieriškojo mokslo, arba ir atskyrum, yra mokinama, muzika, pašymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,

ST. CASIMIR'S SEMINARY,

6700 Rockwell St., Chicago, Ill.

GLENON'S Alus Iz Pittsboro vertas Gerimo.

Honover Brewing Co.

H

Grynas

Elius, Alus ir porteris.

TIKRAUS LENKISZKAS LAGER.

Atkreipkite savo atidą į produktą, Jūsų tautiečio išdirbama. Sandėliai Buttonwood, Wilkes-Barre ir Nauticoke, o bravoras Danville.

Emil Malinauskas, Manageris ir Prezidentas

Abu telefonai.

50,000 KNYGU
Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir aišta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastai, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškumą, išgydyti nuo užuolios kraują arba sypili, nubiegia siekio, patroitu styribe, pučkus ir kitus išmetimus, negromulavima, patroitu styribe, pylyva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperį, naujai įgautas lygas, strictura ir vyras yra išgytas, gal būti ligdomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygyjai.

Ta, dykai įgauta knyga, pasakia jums kodėl jus kentat ir kaip gauti galutinai išgydyti. Knyga ta yra krautuvelyje žinios, ktrus ture žinoti kožas vėdes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašyta par Daktara, ktrats atsdydave ilgo lajka tyrinejimu tu, specialiskų lygu. Temviki, jog ta knyga yra aišta vėmai dykai, žemokam už pačio, ing užpėdėta konverta. Neišsk nekokių pinigų, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, ktrus aišak mums šendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1 905 22 Fifth Avenue, Chicago
Godoitinas Tautietai: Pagal Tautietos prižadėjimą, aš norėčiau jog Tautietai pristatytumė man vysai dykai vėma juss knyga del vyrų.

Vardas.....

Adresas.....

SECOND WARD HOTEL

Frank Burba Savininkas.

Geriausio Importuoti ir naminiai Vynai, Likieriai, Alus, Cigalai ir t. t. 454-456 MAIN ST.

Pirmos klesos karietos ir arkliai parsamdytui ir grabinio ofisas prie Russell gatvės.

EDWARDSVILLE, PA.

Naujas telefonas 8041.
Bell telefonas 9294-R.

Bell Telephone, Dickinson 3757 w

Dr. Ignotas Stankus

Vienatinis tikras daktaras-lietuvis Philadelphiajoi

Įrengė lignonbutį ir klynką su laboratorija Philadelphiajios mieste. Tame pačiame name įrengė savo locną aptieką, kurioje randasi naujo išradimo goriausi vaistai

PASARGA: Mano lignonbutyje ir klinikoje turiu po savo priežiūra svetimtaučiu daktarus specialistus pagalbai prie operacijų ir pavojingų ligų. Pas mane visi ligoniniai išgydo ir pasilieka sveiki. Vaistus siunčiu ir kitus štelus ir visas šalis.

Gydausi Visokias Ligas.

Su sena ir nauja metodu su chemikalais ir medicinos gyduolėmis, su vandeniu (hydrotherapy), kraujo skystimu (serotherapy), su mokslu psichologijos (psychotherapy), kaip tai žodžiais, nurodymu, atkreipimu atydos ir tt. Gydausi su elektra (electrotherapy), X-ray (šviesa, permatanti visą kūną žmogaus), greita elektra (hyfrequency) Galvana elektra, Paradejaus elektra ir kitomis suvienytomis elektromis. Darydamas operacijas išgydausi visokias organiskas ligas, kurių negalima išgydyti vaistais ir kitais prietaisais.

Turiu įsitaisę savo locną elektra gydymo mašiną. Visi sreganti kreipkitės prie daktaro STANKAUS asabiškai arba laišku, o busite užgandinti nes jis gydo pasekmingiausiai visokias ligas ir dero visokias operacijas savo locnam lignonbutyje. Daktarišką rodą su teisingais patarimais duoda DYKAI, — ypatingai par telefonu ir par laiškus besikurtum kaip toli gyvenat: Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ir kitose šaliose svieto.

DR. IGNATIUS STANKUS

1220 So. Broad St., Philadelphia, Pa.

Valandos ofico: Nuo 9 iki 12, nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 6 iki 8 vakare.

Nedėdieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

ISEJO IŠ SPAUDOS DAILUS SCENIŠKI VAIZDELIAI VARDU

„Degtine“ ir „Katriute.“

KAINUOJA PO 10 CENTU.

Galima gauti

„Draugo“ Spaustuveje.

PIRKITE LABAI NAUDINGAS KNYGUTES

PO VARDU

„Naminis Vaiku Auklėjimas“

IR

„Katekizmas Apie Alkoholiu.“

Kainuoja po 12c. su persiuntimu. Pelnas eis insteigimui našlaičių prieglaudos. Galima gauti pas

Kun. A. Staniukyną,

4557 So. Wood St.,

CHICAGO, ILL.

„DRAUGO“

SAPUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA GREITAI ATLIEKA

IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

UŽKVETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

KONSTITUCIJAS, PLAKATUS, TIKIETUS,

RAIDĖS STATOMOS DIDELE-NAUJAU-SIOJO PATENTO-MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

„DRAUGAS“

314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.